БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 207 (6642)
ОКТЯБРИИН 9
ПЯТНИЦА
1953 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ХҮДӨӨДЭХИ КУЛЬТУРНО-ГЭГЭЭРЭЛЭЙ ЭМХИ ЗУРГААНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИИЕ ҺАЙЖАРУУЛХА

Советскэ засагай жэлнүүдтэ манай хүдөө нютагуудай түхэл шарай танигдашагүй ондоо болоо. Хаа хаанагүй культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд — клубууд, Культурын байшангууд, библиотекэнүүд нээгдэнхэй, һургуулиин наһанай үхибүүд барандаа эрдэм наукын үндэһэ һууринуудые эдэбхитэйгээр шудалжа байна. Хүдөөдэмнай өөһэдын интеллигенци үрган гаража, партийна организацинуудай хүтэлбэрилгэ доро малшад, таряашадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулна. Эдэ бүгэдэ хадаа манай орондо ленинско-сталинска национальна политикын хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэһэнэй, колхозно байгуулалтын илан дандаһанай аша үрэ мүн.

Хүдөөлэ бии байгаа культурын гуламтанууд — клубууд, Культурын байшангууд болон библиотекэнүүдэй гол зорилго юуб гэхэдэ, тэдэнэр колхознигуудай культурна эрилтэнүүдые хүсэд дүүрэнээр хангаха, олониитын дунда научна ба политическэ эрдэм дэлгэрүүлхэ, хүдөө ажахын түрүү дүй дүршэлые нэбтэрүүлхэ ба арад зоной дундаһаа оюун бэлигтэниие шалгаруулан олохо хэрэг болоно.

Мүнөө үеын оршон байдалда хүдөөгэй культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай үүргэ бүри ехээр дээшэлээ. «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй тогтоол дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: **«...Деревнидэхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ, клубууд болон библиотекэнүүдэй ажал ябуулгые эдэбхитэй болгохо, кинофильмнүүдые хододоо харуулжа байха, хүдөө тосхонуудые радиофикацилгые шангадхаха, радиодамжуулгын шанарые һайжаруулха хэрэгтэй».**

Манай республикын хүдөөгэй клубуудай, Культурын байшангуудай болон библиотекэнүүдэй гол дутагдалынь юуб гэхэдэ, тэдэнэр өөһэдынгөө эмхидхэдэг хүдэлмэриие хүдөө ажахын урда табигдаһан зорилгонуудтай ямаршье холбоогүйгөөр ябуулна. Байкало-Кударын, Тарбагатайн, Заиграйн, Бичурын болон бусад аймагуудай клубууд болон Культурын байшангууд ба колхозуудай тарянажалай, малажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые һонирхолтойгоор, үнэнцэмэ зүбөөр харуулһан выставкэ эмхидхэгдэнэгүй, мүн лекцишье уншагданагүй. Гэхэтэй хамта, жэл бүри үндэр ургаса хуряадаг мастернууд, ниитын малые гээлтэ хоролтогүйгөөр харууһалдаг ба ашаг шэмыень дээшэлүүлдэг малажалай түрүүшүүл эдэ аймагуудта яһала олон бии ха юм.

Хүдөө ажахые эрид ехээр дээшэлүүлхын түлөө, манай орондо эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэг дэлбэгээр бии болгохын түлөө тэмсэлдэнь колхознигууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ элдэб һонирхолтой лекцинүүд, агрономическа ба зоотехническэ кружогууд, мэргэжэлтэдтэй хөөрэлдөөн, выставкэнүүд, хүдөө ажахые харуулһан кинофильмнүүд — эдэ бүгэдэ сэгнэшэгүй ехэ туһа хүргэжэ шадаха байна. Бүхы эмхидхэлэй ба ниитэ-политическэ хүдэлмэри дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ хүдөөгэй культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд партийна организацинуудай эрхим туһалагшад болохо зэргэтэй.

Республикын Культурын министерство, нютагуудай Соведүүд болон колхозуудай правленинүүд хүдөө тосхонууд бүхэндэ, колхозуууд бүхэндэ клуб, библиотекэ бии болохо ябадал түйлаха ёһотой. Гэхэтэй хамта, зарим хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд энэ хэрэгые тооногүй, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай үүргые дээшэлүүлнэгүй, хэтэрхэдээ тэдэниие үлүү үзэнэ. Жэшээлхэдэ, Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Егоров клубаа заһабарилуулха, дулаалуулха уялгатай аад, харин тэрээн дотороо дүүрэн орооһо адхажархёод байдаг юм. Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанда иимэ культурна бэшээр хандадагые тэсэжэ байхын аргагүйл. Эдэ мэтэ баримтануудые гаргахагүйгөөр нютагуудай партийна, советскэ органууд саг дарыдань эрид хэмжээнүүдые абаха уялгатай.

Мүнөө үедэ манай республикын культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд үбэлэй үедэ хүдэлмэрилхөөр бүрин түгэс бэлэдхэгдэхэ ёһотой байгаа. Гэбэшье, энэ хэрэг тэсэшэгүй муугаар ябуулагдана. Илангаяа Хэжэнгын, Тарбагатайн, Закаменай, Прибайкальска, Түнхэнэй аймагуудай хүдөөгэй клубууд, библиотекэнүүд хүсэд һайнаар заһабарилагдаагүй, тэдэнэй үбэлдөө түлихэ түлишэ бэлэдхэгдээгүй шахуу байха юм. Дурсагдаһан аймагуудай партийна комитедүүд, аймгүйсэдкомууд ажахынгаа элдэб асуудалнуудые шиидхэлгээр дашуураад, эдэ культурна гуламтануудаа һайнаар хүдэлмэрилүүлхэ, заһабарилуулха тухай анхаралаа табинагүй.

Мүн культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые парти ба правительствын табидаг эрилтын ёһоор хүдэлмэрилүүлхын тулада нэн түрүүн эрдэм-бэлэдхэлтэй, өөрынгөө дааһан хэрэгтэ дурладаг кадрнуудаар тэдэниие хангаха хэрэгтэй. Гэбэшье, манай республикын культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда тусхай мэргэжэлгүй, үүсхэл оролдолго багатай хүнүүд үшөөл олон бии байһаар. Тэдэнэй хүдэлмэриень һайжаруулха, мэргэжэл шадабариень дээшэлүүлхэ талаар бодото хэмжээнүүдые абахын оронда зарим аймгүйсэдкомууд тэдэ хүдэлмэрилэгшэдые түргэ түргөөр һэлгүүлээд лэ, бэшэ юушье хэдэггүй. Жэшээлхэдэ, Заиграйн аймгүйсэдком энэ жэлэй эхинһээ хойшо аяар 24 хүдэлмэрилэгшэдые нишэ тиишэнь һэлгүүлээ. Теэд, тус аймагай культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ зорилготойгоор эмхидхэгдэһэн оройдоо 3 семинар тон муугаар үнгэрөө. Иимэ баримтанууд саашадаа яашье тэсэшэгүй.

Тэрэшэлэн хүдөөгэй клубуудай дэргэдэхи уранһайханай самодеятельностиин кружогуудай хүдэлмэриие һэргээхэ, тэдэнэй репертуарые шэнэдхэн хубилгажа, эрид һайжаруулха гээшэ бүхы партийна, советскэ ба комсомольско организацинуудай анхаралаа табиха ёһотой участок мүн.

Манай республикын культурна фронтын бүхы хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө урда табигдаһан хүндэтэй ба харюусалгатай зорилгонуудые дүүргэхын тула хүсэ шадалаа, эрдэм мэргэжэлээ зорюулха байһаниинь лабтай.

Днепропетровско металлургнуудай Октябриин урда тээхи мүрысөөн

ДНЕПРОПЕТРОВСК, октябриин 7. (ТАСС). Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө Днепропетровскын металлургнууд мүрысэжэ байна.

Днепр шадартахи үнинэй предприяти—Петровскын нэрэмжэтэ заводой табадахи пеэшэнэй коллектив октябриин хоёрдохи декадын түсэбөөр булад хайлуулга үсэгэлдэр эхилээ. Коммунист Марковичын халаан соо пеэшэнэй ашагтай хэмжээнэй 0,85 кубическа метр бүриһөө үнгэрһэн сүүдхэнүүдтэ тонно булад хайлуулжа абаа. Даалгабариин ёһоор 0,92 кубическа метрһээ тонно шэрэм абаха ёһотой байһан юм. Металлай наймадахи тонно бүхэниинь түсэбһөө гадуур гаргагдана. Халаанай лицевой счёдто жэлэй эхинһээ хойшо 2300 үлүүтэй тонно түсэбһөө гадуур бүтээн гаргаһан продукци бэшэгдэнхэй. Тэрэшэлэн мастернууд Владимир Шевченко ба Андрей Огурцов тус бүридөө хоёр тонно металл түсэбһөө гадуур хайлуулһан байна.

Ленинэй нэрэмжэтэ заводой булад хайлуулагшад ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Солото булadхайлуулагша Яков Донченко үсэгэлдэр графигһаа 40 минута урид булад хайлуулгаяа дүүргэһэн байна. Тэрэ хадаа мартенэй оёорой квадратна метр бүриһөө тонно булад үлүүгээр хайлуулан гаргаа. Түрүү буладхайлуулагша хадаа булад түргэнөөр хайлуулха ябадалдань залуу буладхайлуулагша Николай Царевта туһалһан байна. Пеэшэн руу түлишые нэгэн доро хоёр машинаар хаядаг болоһоной ашаар 20 шахуу минута саг алмагдаа.

Түрэл орон доторнай

Хүдөө ажахыда машинанууд эльгээгдэнэ

КУРГАН, октябриин 6. (ТАСС). Хүдөө ажахын машинануудые ба түхеэрэлгэнүүдые олоор бүтээжэ гаргахын түлөө мүрысөөн городой предприятинуудта үргэнөөр дэлгэрбэ.

«Кургансельмаш» гэжэ заводой коллектив түсэбһөө гадуур бүтээгдэһэн арбан соломосилосорезкэ, башнигүй автоматическа 40 электроводокачка Казахстанай ба Сибириин колхозуудта болон совхозуудта мүнөөдэр эльгээбэ. Машина бүтээгшэд энэ жэлһээ эхилэн соломосилосорезкэнүүдые үйлэдбэрилэн гаргадаг болоһон байна. Энэ машина час соо зургаан тонно тэжээл хэршэдэг юм.

Харгы замай машина бүтээдэг заводой коллектив бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Энэ завод сентябрь соо лугомелиоративна станцинуудта газар зөөлэрүүлэн бамбайлгадаг 59 машина эльгээгээ. Энэнь август һарынхида орходоо хоёр дахин олон юм. Модо болбосоруулдаг станок бүтээдэг завод СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын захилнуудые болзорһоонь урид дүүргэбэ. Тэрэ завод хүдөө ажахын предприятинуудта 51 харуулдалгын ба зурлаа татадаг станогуудые эльгээбэ.

Электромеханическа заводой коллектив Октябриин урда тээхи вахтада жагсаад, малажалай фермэнүүдтэ шухала хэрэгтэй 1000 гидропульт түсэбһөө гадуур бүтээн гаргаха эмхидхэлэй-техническэ хэмжээ-ябуулгануудые хараалаа.

Торфолиг газар дээрэһээ хартаабхын ба овощьнуудай үндэр ургаса абана

ПИНКОВИЧИ. (Пинскэ область). Октябриин 5. (ТАСС). Пинскэ районой хүдөө ажахын выставкэ үсэгэлдэр эндэ нээгдэбэ.

Овощь ургуулалгын павильондо харахаа ерэгшэд олон байба. Нэгэ пүүдэй капуста, хоёр пүүдэй тыквэ, хоёр килограммай үгэрсэ, мантан томо хартаабха эндэ һонирхон хаража болохо байна. Эдэ бүгэдэ байгаалиһаа дайшалан абтаһан газар — хатаагдаһан торфяной намаг дээрэ ургуулагдаһан байна.

Хартаабхын ба овощиин ургасые дээшэлүүлхэ талаар районой ажалшад энэ жэлдэ ехэ амжалтануудые туйлаба. «Первое Мая» гэжэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд торфолиг газар дээрэ гектар бүриһөө 300 центнер капуста ба арбуз, 200 центнер үгэрсэ, хартаабха болон помидор ургуулһан байна.

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз торфолиг газар дээрэ овощьнуудые тарижа эхилһээр хоёр жэл болобо. Хүдөө ажахын энэ артелиин огородуудынь бултадаа шахуу уһа мүрэнэй һаба шадарай шиигтэй газарта хэгдэдэг ба бүхы тарилгын талмайнь ехэнхи хубиие эзэлдэг юм. Колхознигууд хартаабха ба овощьнуудые квадратно-гнездовой аргаар түрүүшынхеэ тариһан байна. Ряд хоорондын элдүүрилгэ олонхи участогуудтань үргэлжэдөө машинаар хэгдэһэн байна. Энээнэй ашаар таряанай харууһалгада хүсэ гаргалга гурба үлүүтэй дахин бага болоһон байха юм. Хартаабхын ургаса 40 процентээр дээшэлээ.

Мүнөө бүхы районой колхозууд торфолиг газар дээрэ овощь ургуулдаг болонхой.

Забайкалиин колхозуудта гидромелиоративна хүдэлмэри хэгдэнэ

ЧИТА, октябриин 6. (ТАСС). Читын областиин ганданги районуудай колхозууд МТС-эй машинно-мелиоративна отрядуудай туһаламжаар энэ жэлдэ 220 километр утатай уһалууриин ба уһажуулгын каналнуудые малтаһан байна. Ой тайгатай районуудта хэдэн олон зуугаад гектар намагжаһан газар хатаагдаһан байна. Уһалагдадаг газар дээрэһээ орооһото ба овощной культурануудай ургаса жиирэй газарайхиһаа нэгэ хахад дахин ехээр абтаһан байна.

Колхозно олон тоото һүрэг малнуудай бэлшэдэг зүүн урдуурхи талануудта мал уһалхын тулада 100 шахуу шахтна ба арбан артезианска худаг малтагдаһан байна.

Зүдхэлиин МТС-эй машинно-мелиоративна отряд Тура гэжэ мүрэниие хааха плотинын барилга һаяшаг эхилээ. Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой адуу мал ба газар уһалхын тулада эндэ сөөрэм тогтоогдохо байна.

Ехэнүүд уһа сөөрэмүүд бэшэ бэшэ колхозуудташье байгуулагдаха юм.

Крымэй багшанарай научно-практическа конференци болобо

СИМФЕРОПОЛЬ. Багшанарай научно-практическа областной конференцидэ 200 гаран педагогууд хабаадалсаба. 25 элидхэл тэдэнэр шагнаһан байна.

Политическэ һуралсалай асуудалнуудта конференцидэ хабаадагшад ехээр анхаралаа табиба. Симферополиин, Евпаториин ба Ялтын һургуулинуудай педагогуудай элидхэлнүүдые тэдэнэр шагнаа.

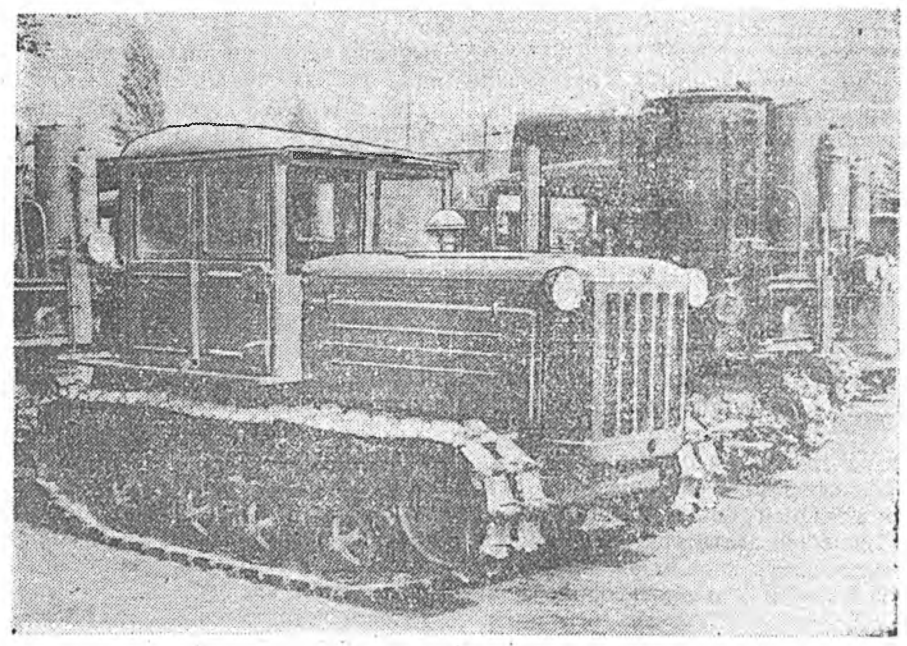
Биологи ба химиин, математика ба физикын, ород хэлэнэй, харин хэлэнүүдэй ба бусад секцинүүд конференци дээрэ хүдэлмэрилөө.

Калининска область. «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые областиин ажалшад ехэ һайшаалтайгаар угтаа. Машинно-тракторна станцинуудта хүдэлмэрилхөөр эльгээхые гуйһан мэдүүлгэнүүд промышленна предприятинуудай олон хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэришэдһөө партиин райкомууд ба горкомуудта ороно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нефтяной промышленностиин министерствын барилгын-монтажна № 2 управлениин хоёрдохи классай шофёр А. И. Горбунов (тэг дундань), МТС-тэ ошохынгоо урда тээ суггаа хүдэлмэрилдэг нүхэдтэеэ хөөрэлдэжэ байна. Тэрэ хадаа Калининска областиин Завидовска МТС-тэ хүдэлмэрилхөөр эльгээхые гуйжа партиин райкомдо мэдүүлгэ бариһан байха юм.

ТАСС-эй фотохронико.

Сталинградска тракторна завод шэллэгдэһэн хаамал кабинатай ДТ—54 маркын трактор олоор үйлэдбэрилдэг болобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэллэгдэһэн кабинатай ДТ—54 маркын трактор.

ТАСС-эй фотохронико.

ОКТЯБРИИН УРДА ТЭЭХИ МҮРЫСӨӨЕ ҮРГЭНӨӨР ДЭЛГЭРҮҮЛЭЕ!

Продукциин үные химдаруулна

Улан-Удын шэгнүүр заһабарилгын завод багахан предприяти юм. Гэбэшье, энэ завод тон шухала ба хэрэгтэй продукци үйлэдбэрилдэг. Завод шэгнүүр заһабарилхаһаа гадна, ажалшадай үргэн хэрэглэлэй эд товар үйлэдбэрилдэг болоо.

Үнгэрһэн жэлэй эсэстэ тус завод хүүгэдэй велосипед үйлэдбэрилдэг болоо һэн. Заводой коллектив мүнөө зохид, гоё һайхан түхэлтэй велосипедүүдые гаргахатаяа хамта, тэрэнэй өөрынь үные химдаруулха гэжэ оролдоно. Тэдэнэй оролдосо һайн дүнгүүдые харуулна. Энэ жэлдэ велосипедэй өөрынь үнэ, нёдондонойхитой сасуулбал, 44 процентээр химдаруулагдаһан байна.

Продукциин үные химдаруулха хэрэгтэ үйлэдбэриин процессүүдые механизацилга ба ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэ тон шухала үүргэ дүүргэнэ. Заводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд хүдэлмэришэдтэеэ холбоо барисаатайгаар ажаллан, предприятиингаа доторой резервнүүдые элирүүлнэ, үйлэдбэриин технологиие саг үргэлжэ һайжаруулна, хүшэр хүдэлмэриин процессүүдые механизацилна.

Заводой рационализаторнууд ба ухаалан зохёогшодой ашаар олохон станогууд шэнэдхэгдэн һайжаруулагдаһан байна. Түрүү слесарь Федор Столь ехэхэн творческо үүсхэл оролдолго гаргана, рационализаторска хэдэн олон дурадхалнуудые бэелүүлжэ, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн байна. Жэшээлхэдэ, урдань велосипедэй мөөриин шиниын түмэрые Улан-Удын «Металлоширпотреб» заводто үйлэдбэрилдэг байгаа. Нүхэр Столь хүндэлэн-фрезеровочно станогые шэнэдхэн һайжаруулха гэһэн дурадхал оруулаад, мөөриин шинэнүүдые хэхэ булад столуур тааруулһан байна.

Тиихэдэ велосипедэй спицэ үйлэдбэрилгэ механизацилагдаа. Урдань слесарьнуудэй энэ деталиие гараар хэдэг дээрэһээ, ажалайнь бүтээсэ тон бага байгша һэн. Слесарьнууд тус деталь үйлэдбэрилгын процессые һайнаар шэнжэлжэ үзөөд, долбёжно станогто тусхай түхеэрэлгэ зохёоһоной ашаар, спицэ үйлэдбэрилгые гүйсэд механизацилжа шадаа. Хэрбээ урдань слесарь халаан соогоо 250 спицэ хэдэг байгаа һаа, мүнөө нэгэ слесарь мянга гаран һайн шанартай спицэ үйлэдбэрилдэг болоо. Тиин энэ деталиин өөрынь үнэ эрид химдаруулагдаба.

Шалгалтын ахалагша мастер нүхэр Орловой хүтэлбэреэр слесарь нүхэр Столь ба токарь Урбанович гэгшэдэй ухаалан зохёоһон станок велосипедэй спицые шинэдэнь автоматическаар гагнана. Тус станок гайхамшаг һайн үрэ харуулаа. Урдань слесарьнууд халаан соогоо велосипедэй 20 комплект мөөринүүдые арай гэжэ үйлэдбэрилдэг һэн. Мүнөө шэнэ станогой ашаар энэ хүдэлмэри 20 минута соо хэгдэнэ.

Тус коллектив туйлаһан амжалтануудаараа һанаатаа амарнагүй, Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтануудаар угтаха гэжэ шиидэнхэй.

Т. Семенов.

Мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһан цехтэ

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой коллективэй дунда Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөн үргэдэжэ байна.

Агуухэ Октябриин 36 жэлэй ойе эрхим бэлэгтэйгээр угтаха гэһэн Улан-Удын шэлэй механизированнэ заводой коллективэй уряае ПВЗ-гэй хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд халуунаар дэмжэжэ, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байгаа. Мүнөө эдэ уялгануудаа тэдэнэр амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Металлургнууд, вагоннигууд болон паровознигуудай хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ шэрэм шудхалгын цехын коллектив түрүүлжэ ябана.

Энэ цехынхид шэрэм шудхаха сентябрь һарынгаа даалгабариие нэгэ үдэр урид дүүргээд, түсэбһөө гадуур 30 гаран тонно һайн шанартай шэрэм шудхаа.

Социалистическэ мүрысөөндэ сроһон хүдэлмэришэд эрхим ажалай жэшээ харуулна. Жэшээнь, стерженьщица Нечаева халаанайнгаа даалгабариие 80 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ. Партиин гэшүүн Гордеевэй хүтэлбэрилдэг 15 хүдэлмэришэд тус бүридөө халаанайнгаа нормые 165 процент дүүргэнэ.

Мүнөө тус цехын коллектив октябрь һарын түрүүшын үдэрһөө эхилжэ бүри эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Г. Туртуев.

Түсэбһөө гадуур 19000 шпала...

«Забайкаллес» комбинадай предприятинуудай модошод дүрбэдэхи кварталай түрүүшын үдэрһөө эхилэн социалистическэ мүрысөө үргэн далайсатайгаар ябуулжа байна. Гурбадахи квартал соо комбинат бүхы дээрээ амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ гараа. Модо шэрэхэ квартальна түсэб 113 процент дүүргэгдээ. Тиин, үнгэрэгшэ квартал соо, нёдондоной энэ үетэй жэшэбэл, аяар 175 мянган кубометр модон үлүү ехээр шэрэгдэһэн байна.

Баруун-Тарбагатайн леспромхозой модошод стахановскаар ажаллажа, модо шэрэхэ сентябрь һарынгаа даалгабариие 180 процент дүүргээд, мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Тэрэшэлэн Эрийскэ, Шулуутайн ба Курбын леспромхозойхид даалгабаринуудаа ехээр үлүүлэн дүүргэнэ.

Комбинадай бусад предприятинуудта Октябриин урдахи мүрысөөн түргэнөөр дэлгэржэ байна. Шпала хюрөөлэхэ түсэб хоёр һара удаагаар үлүүлэн дүүргэгдэбэ. Һүүлшын хоёр һара соо түсэбһөө гадуур 19000 хэһэг шпала хюрөөдэгдэжэ, оронoй түмэр замшадта эльгээгдээ. Тэдэнэй дунда Селенгинскэ шпалозаводой коллектив түрүүлжэ ябана.

А. Дейнеко.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Модошодой дунда политическэ хүдэлмэри мартагданхай

Хандагатайн леспромхоз республикын томо леспромхозуудай нэгэниинь юм. Эндэ олон зуун хүн ажалладаг. Модо бэлэдхэлэй намар-үбэлэй сезоной эхилхэдэ, леспромхозой хүдэлмэришэд бүри олон болохо байна. Тиимэһээ ажалшадые политическээр хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй эдэбхи хэшээлые дээшэлүүлхэ, социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ асуудалнуудта партийна организаци саг үргэлжэ анхарал табижа байха зэргэтэй. Гэбэшье, леспромхозой партийна организаци, директорые политическэ талаарнь орлогшо нүхэр Хальбаев өөрынгөө энэ сэхэ уялгые хангалтагүйгөөр дүүргэдэг байна.

—Орон дотор ба хилын саана болохо байһан событинууд тухай ехээр хожомдожо мэдэдэг байнабди, —гэжэ модо бэлэдхэлэй участогуудай хүдэлмэришэд мэдүүлнэ.— Энэ яахадааб гэхэдэ, хүн зоной шагнаха радио байхагүй, лекци ба элидхэлнүүл хэгдэдэггүй юм. Ташалангай (Сангон) эгээн томо участогта хоёр һара соо радио дуугарнагүй. Эндэ 8 һарын турша соо оройдоо 3 лекци уншагдаһан байха юм.

Олонхи агитаторнууд ямаршье политическэ хүдэлмэри ябуулнагүй. Жэшээлхэдэ, шпалозаводой 15 агитаторай миил хоёрынь агитационно хүдэлмэри ябуулна. Сангонско участогай хүдэлмэришэд агитаторнуудые үнинэй харанагүй. Эндэхи хүн зоной миил табанай нэгэ хубинь газетэ захидаг. Улаан буланда ба хамтын байрануудта газетэ ошохоёо болиһоор һара шахуу боложо байна. Юуб гэхэдэ, профсоюзай рабком захиһан газетэнүүдэйнгээ болзорые һунаахаяа мартажархиһан байха юм. Олонхи магазинуудтань уранһайханай номууд, шатар, домино, хүгжэмэй инструментнүүд байдатгүй.

Харуулан ойлгуулха агитаци муугаар эмхидхэгдэнхэй. Ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдтэ һунгаһан һунгалтын үедэ үлгэгдэһэн хуушарһан лозунгнууд мүнөө хүрэтэр шэнэлэгдээгүй байһаар. Плакат, диаграмма, фотомонтаж гэхэ мэтые клубууд, улаан булангууд, хамтын байранууд болон бусад газарнуудта харахагүйт. Леспромхозой директорые политическэ талаар орлогшошье, партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудыншье харуулан ойлгуулха агитаци эмхидхэхэ тухай анхарал табинагүй. Мүн лэ нимэ шалтагаанаар участогуудта ханын газетэнүүд, «дайшалхы хуудаһанууд» гаргагданагүй. Нүүдэл кино модо бэлэдхэлэй участогуудта ошоногүй.

Модошодой дунда политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулагдадатгүй байхаһаа гадна, хүдэлмэришэдэй ажаһуудалай асуудалнуудта ёһотой анхарал хандуулагданагүй. Ажаһуудалай асуудалнуудаар леспромхозой директорэй бэшэһэн олон приказуудые, элдэб комиссинуудай табиһан хэдэн олон актнуудые леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд харуулжа болохо. Нээрээшье, хүдэлмэришэдэй ажаһуудалые шалгажа, элдэб комиссинуудай табиһан олон актнуудтай, энэ асуудалаар леспромхозой директорэй бэшэһэн хэдэн олон приказуудтай томо папка леспромхозой конторо соо яһала байдаг. Ой модоной участогуудта хүдэлмэрилжэ байһан хүдэлмэришэдэй ажаһуудалай условинуудые энэ жэлдэ дүрбэн комисси удаа удаагаар шалгажа, тодорхой актнуудые бэшэһэн байха. Тэдэнэй ёһоор леспромхозой директор нүхэр Закревский модошодой ажаһуудалые һайжаруулха тухай приказуудыешье бэшэһэн байха. Теэд,... комиссиин дурадхалнууд, директорэй приказууд мүнөө хүрэтэр бэелүүлэгдээдүй юм.

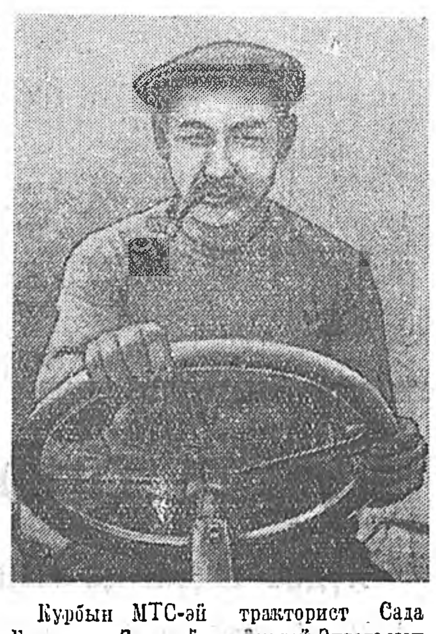
Модошодой гэр байрын ба ажаһуудалай асуудалнуудта тус леспромхозой хүтэлбэрилэгшэдэй албан хойрогоор хандаһан ушарһаа мүнөө Хандагатайн леспромхозой олонхи хүдэлмэришэд аяар 1939 ондо баригдаад, заһабарилагдангүйгөөр һандаржа байһан барагуул соо байна.

Мүнөө модо бэлэдхэлэй намар-үбэлэй сезоной эхилхэдэнь, олон хүдэлмэришэд эндэ нэмэжэ ерэхэ байна. Теэд тэдэниие хаана, ямар газарта байлгаха тухайгаа леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд мүнөө хүрэтэр һайса мэдэнэгүй.

Хандагатайн леспромхозой дэргэдэхи ОРС тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Тэрэнэй магазинуудта хүнэй худалдажа абахаяа болиһон товарнууд үни заяанай хэбтэжэ байдаг. Гэбэшье, модошодой хэрэглэдэг шухала эд товарнууд үгы байха юм. Жэшээнь, нооһон бүдөөр оёһон костюмууд, хром сабхинууд, драп пальтонууд эдэ магазинуудта асарагданагүй. Гадна, эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдаха хэрэг хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй. ОРС-ын магазинуудта мяханай зүйлнүүд, лапша, макарон, овощь гэхэ мэтэ үгы байна. Тус ОРС-ын столовонууд муугаар хүдэлмэрилнэ. Жэшээнь, модо бэлэдхэлэй Сангон участогай столоводо шараһан лапша, лапшатай шүлэн хоёрһоо бэшэ юумэ үгы байба. Столовын дэргэдэ буфедшье хүдэлмэрилнэгүй.

Эдэ ба бусад баримтанууд юу гэршэлнэб гэхэдэ, модошодой дунда политическэ хүдэлмэри ябуулха, хүдэлмэришэдтэ культурно-ажаһуудалай һайн услови хангаха хэрэгтэ леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд, илангаяа леспромхозой директорые политическэ талаарнь орлогшо нүхэр Хальбаев хайша хэрэгээр, харюусалгагүйгөөр хандана гээшэ.

К. Павлов.

Курбын МТС-эй тракторист Сада Балданов Заиграйн аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхоздо намарай пар хахалха зуураа үдэр бүриингөө нормые 110—120 процент дүүргэнэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тракторист Сада Балданов.

В. Шитиковэй фото.

БИЧУРЫН АЙМАГТА

ОНДАТРА БАРИЛГЫН АГНУУРИ ЗАХАЛБА

Аймаг дотор ондатра барилгын агнуури сентябриин 15-һаа захалба. Окино-Ключи тосхоной ангуушад аха дүү Григорий ба Василий Симоновтэн «Заготживсырьёгой» контородо ондатрын 100 гаран арһа һаяхан тушаагаа.

Мүн 76 наһатай ангуушан Мартемьян Ермилович Исаев 30-аад ондатра баряа.

НАМАРАЙ ПАР ХАХАЛХА ДААЛГАБАРЯА ДҮҮРГЭБЭ

Бичурын МТС-эй тракторна бригаданууд ерэхэ жэлдэ үндэр баян ургаса ургуулхын түлөө тэмсэжэ байна. Жэшээлхэдэ, Калининай нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ хүдэлмэрилдэг нүхэд Цыбикмитовэй ба Савельевэй тракторна бригаданууд намарай пар хахалха даалгабаряа холо үлүүлэн дүүргээ. Мүн Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг нүхэр Синицинэй бригада намарай пар һайн шанартайгаар хахалжа байна.

АХА ДҮҮ ХОЁРОЙ АГРЕГАТ

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолоор зоригжоһон аха дүү Евсей ба Поликарп Разуваевтанай комбайнова агрегат ажалай үндэр бүтээсэ түйлана. Тус агрегат үдэр бүхэндэ даалгабаряа 120 процент хүрэтэр, һайн шанартайгаар дүүргэнэ.

Аха дүү хоёрой жолоододог агрегат таряа хуряалгын захалхаһаа хойшо 700 гаран гектар таряа хуряагаад байна.

М. Фалилеев.

Барилгын саг үргэлжын бригаданuудые эмхидхэхэ

Адуу мал байрануудаар муусa хангагданхай, фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй процессүүд һулаар механизировалэгдэнхэй гэжэ «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленум дээрэ нүхэр Хрущевой хэлэһэн элидхэлээр абтаһан тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ.

Ушар иимэһээ адуу малаа типовой дулаан байраар дүүрэн хангаха, ажал ехэтэй процессүүдые механизацилха ябадалые түргэдхэхэ ёһотой.

Гэбэшье, Зэдын аймагай олон колхозууд түсэбөөр хараалагдаһан зоотехническэ барилгада хайша хэрэгээр хандана. Аймагай колхозууд хамта 16900 толгой малай байха 67 хэһэг зоотехническэ барилгануудые хэхэ гэжэ түсэбөөр хараалһан аад, мүнөө болотор мүртэй юумэ хээгүй. Хабар эртэ байхада түсэбөөр хараалагдаһан барилгын материалнуудай оройдоо 10—15 процентнь бэлэдхэгдэһэн, тэрээнһээ бага сага хубинь зөөгдэжэ, барилгын участогуудта асарагдаһан байгаа. Эдэ материалаараа хамта 6731 толгой малай байха 28 байра барижа эхилһэн аад, мүнөө болотороо дүүргээдүй байһаар. Тиихэдэ 9 мянган шубуунай байха 22 байра шэнээр баригдаха ёһотой байгаа. Теэд оройдоо 800 шубуунай хоёр байра баригдажа эхилһэн аад, орхигдошонхой. Зоотехническэ барилга хэхын тула түсэбөөр хараалагдаһан материал бэлэдхэгдэнэгүй.

Юундэ иимэ байдал тохёолдооб гэхэдэ, хабар эртэ байхада эмхидхэгдэһэн барилгын бригаданууд зоотехническэ барилгые эхилһэн аад, мүнөө болоходо баран тараагдаһан байна. Барилгын бригадануудай дархашуулһаа хабарай тарилгада, үбһэ ба таряа хуряалгын хүдэлмэридэ аба абаһаар 2—3 үбгэдые үлээгээ.

Аймагай колхозууд дулаан байраар малаа хүсэд хангаа юм гү, юундэ мүнөө болотор һанаа амархан һуунаб гэжэ хараад үзэхэ болоо һаа, олон тоото малнуудынь үбэлжэхэ дулаан байрагүй байха юм. Хуушан байрануудые заһабарилга мүнөө болотор эхилээгүй.

Жэшээ болгон, Цагаан-Усанай сомоной Молотовой ба Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозуудые абажа үзэе. Эдэ колхозууд малаа дулаан байраар хангаагүй дээрэһээ үнгэрэгшэ үбэл олон малнуудые гээлтэ хоролтодо оруулһан байгаа. «Үнгэрэгшэ жэлэйнгээ алдууе хараадаа абажа, ерэхэ үбэлжэлтэдэ одоо һайнаар бэлэдхэхэбди, зоотехническэ барилгын түсэбые заатагүй дүүргэхэбди, хуушан байрануудаа заһабарилхабди. Энэ хүдэлмэриие эмхитэйгээр ябуулхын түлөө барилгын хүдэлмэринүүдые олон хүнөөр эмхидхээд, тэдэнэй хүдэлмэриие наринаар шалгахабди. Тиигэжэ, малаа дулаан байраар бүрин хангахабди» гэжэ эдэ колхозуудай түрүүлэгшэнэр нүхэд Галсанов, Плюснин гэгшэд хэлэдэг һэн. Теэд эдэ колхозуудта барилгын бригаданууд эмхидхэгдэжэ, барилгын материал бэлэдхэгдэжэ, малай байранууд баригдажа эхилһэн байгаа. Гэбэшье, үбэлжэлгэһөө зунайнгаа байрада малай орохо үеэр дархашуулынь зунай байрануудые заһабарилаад, тэрэ бэеэрээ ондоо хүдэлмэридэ абта абтаһаар мүнөө болоходо миил 4—5 хүн болотороо үсөөрөө. Теэд эдэшье дархашуулынь шэнэ байра барилгада төбигдаагүй, харин эндэ тэндэ хүшалтатай ток гү, али ондоо юумэ хэжэ байна. Эдэ колхозуудай барилгын бригадануудай бригадирнууд нүхэд Мункуев, Вершинин гэгшэд зоотехническэ барилгын түсэб дүүргэхын, бригадаяа дүүрэн хүсэтэй болгохын түлөө оролдоногүй, колхозой правленидэ шангаар эрилтэ табинагүй, харин элдэб жэжэ заһабаринуудые хээд лэ эндэ тэндэ ябажа байна.

Мүнөө саг орой боложо байна. Эдэ колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй таряа хуряалгада анхаралаа ехээр хандуулбашье, малай байра барилгын хүдэлмэриие мартажархиһаниинь буруу. Тэрэнэй эсэстэ хүйтэн болоһон хойно «малай үбэлжэхэ байрагүйлди, яаха хээхэ гээшэбибди» гэлдэжэ, хуушан байрануудые яаралтайгаар заһабарилха, типовой бэшэ, харин иигээд тиигээд, түргэн мүрөөр шанар муутай байрануудые түхеэрхэ ябадал дахинаа мүнөө жэлдэ үзэгдэжэ болохо байна. Энэ хадаа малнуудаа гээлтэ хоролтодо оруулха, хүсэ шадалыень муудхаахаһаа бэшэ ямаршье туһа үгэхэгүй.

Аймагай бусадшье колхозуудта барилгын бригаданууд тараагдашанхай. Барилгын бригада гэжэ тоологдодог 3—4 дархашуул ямар типовой байра барилтайб?

Малай байрануудай барилгын хүдэлмэриие дары түргэдхэхын түлөө колхоз бүхэн барилгын бригадануудые шадаал һаа олон дархашуулһаа бүридхэжэ, тэдэниие шадамараар хүтэлбэрилхэ ёһотой. Малаа дулаан байраар гүйсэд хангаагүй һаа, малажалаа түргэнөөр хүгжөөжэ, тэрэнэй ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлжэ шадахагүйбди. Тиимэһээ малай үбэлжэлгэдэ колхоз бүхэн эрхимээр бэлэдхэхэ ёһотой.

Д. Доржиев, манай корреспондент.

Харюусалгагүй секретарь

Оронойнгоо хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ дэлгэрэнгы программа хараалһан парти, правительствын тон шухала тогтоолнуудай гараһанһаа хойшо һара тухай саг үнгэрбэ. «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые, тус Пленум дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлые, мүн һүүлэй үедэ парти, правительствын гаргаһан бусадшье тогтоолнуудые үргэн ниитэ колхознигуудта, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ, бүхы ажалшадта гүнзэгыгөөр тайлбарилан ойлгуулха гээшэ партийна организаци бүхэнэй тон шухала уялга байһаниинь элитэ.

Теэд энэ уялгаяа Хориин аймагай «Улаан Одон» колхозой партийна организаци бэелүүлнэгүй. Колхозойнгоо олонхи гэшүүдые парти, правительствын эдэ шухала документнүүдтэй мүнөө хүрэтэр танилсуулаадүй байхадаа парторганизациин секретарь нүхэр Будаев тон ехэ алдуу хэжэ байна гэжэ сэхэ хэлэе.

Үнгэрхэдөө эндэхи зарим коммунистнуудынь парти, правительствын эдэ шухала тогтоолнуудтай һайнаар танилсаагүй байба. Жэшээнь, Нарин гэжэ газарай отарын хонишон коммунист Малахай Цыденжапов КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй болоһыешье һаяхан болотор оройдоо дуулаагүй байба. Тиихэдэ, Шубэгэ, Энгэр, Заха болон бусад газарнуудта байдаг гүүртэнүүд ба отарануудай малшадай дунда Пленумэй шиидхэбэринүүдээр нэгэшье хөөрэлдөөн үнгэргэгдөөгүй байха юм.

Партийна организаци агитколлективтэй юм гү, али үгы гү? — гэжэ асуултай болоно.

—Агитколлектив бии. 10 гаран агитаторнуудтайбди, — гэжэ тус агитколлективые хүтэлбэрилхэ ёһотой нүхэр Будаев хэлэхэ байба.

Теэд юундэ энэ агитколлектив хүдэлмэрилдэггүй юм гэхэдэ, агитколлективээ хүтэлбэрилхэ ёһотой, семинар, зүблөө үнгэртэжэ, агитаторнуудаа ударидажа байха ёһотой нүхэр Будаев уялгаяа мартажархиһай гэжэ агитаторнуудынь хэлсэнэ. Энэ тон зүб. Эндэ агитаторнуудай семинар хэдэн һарын туршада үнгэргэгдөөгүй. Нүхэр Будаев зарим агитаторнуудаашье һайса һанахагүй, мартажархиһан байна. Имагтал энэ ушарһаа агитаторнууд нүхэд Ц. Цыденжапова, Г. Очиров, Р. Дабаева гэгшэд ниитэ-ойлгуулалмжын хүдэлмэри үни заяанайшье ябуулнагүй, нэгэ хөөрэлдөөшье үнгэргэнэгүй ха юм.

Тиихэдэ социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ тухайда, харуулан ойлгуулха агитаци тухайда одоо юу хэлэлтэй гээшэб. Гүүртэ, отарануудай хоорондо мүрысөөн эмхидхэгдэһэн нэрэтэй аад, мүрысөөнэй дүнгүүд үни сагһаа хойшо гаргагдаагүй, показателиин доскашье гэжэ байхагүй юм.

Энэ партийна организациин хүдэлмэри тухайда партиин Хориин айком яахадаа һонирхоодоггүй юм?

Х. Рыгзынова,
Ц. Дандаров.

Шофернуудай мүрысөөн

«Заготзерногой» автобазын шофернууд Октябрьска революциин 36 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, абаһан уялгануудаа һайнаар бэелүүлжэ байна. Шофер Иван Кузьмич Брусов таряа шэрэлгын үедэ өөрынгөө машинаар 15000 тонно-километр ябажа, мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ. Тэрэшэлэн шофернууд нүхэд Шляхт, Дегтярев, Ефимчук гэгшэд ажалай үндэр бүтээсэ түйлана.

Мүнөө эдэ шофернууд Бичурын аймагта хүдэлмэрилжэ байна.

Ф. Степанов.

Социалистическэ зөөри—Советскэ гүрэнэй экономическа үндэһэ һуури мүн

Октябрьска социалистическэ революциин илаһанай, ажахын капиталистическэ системые усадхаһанай, үйлэдбэриин зэмсэгүүд ба хэрэгсэлнүүдэй үмсын зөөри байхыень болюулһанай, хүниие хүнэй мүлжэн дарлаха ябадалые усадхаһанай ашаар манай орон дотор ажахын социалистическэ системэ батажан һууриижаһан, үйлэдбэриин зэмсэгүүд болон хэрэгсэлнүүд социалистическэ зөөри болоһон байна.

Город ба деревнидэ үйлэдбэриин хуушанай капиталистическэ харилсаануудые советскэ засагай шэнэ, социалистическэ харилсаануудаар һэлгэһэн дээрэһээ манай Эхэ орон гээгдэнги байһанаа түрүү, аграрна байһанаа индустриальна, хүсэ ехэтэ социалистическэ гүрэн болоо. Ороноо социалистическээр индустриализацилха ба хүдөө ажахые коллективизацилха замаар этигэл найдалтайгаар ябаха зуураа, СССР-эй ажалшад социалистическэ зөөриие бэхижүүлээ, арьбадхаа, энэнэй үндэһэ һуури дээрэ арадай ажабайдалые үндэһөөрнь һайжаруулаа.

Социалистическэ зөөри хоёр гол формонуудаараа — гүрэнэй, тайлбарилан хэлэхэдэ, бүгэдэарадай ба колхозно, тайлбарилан хэлэхэдэ, групповой формонуудаараа Советскэ гүрэнэй экономическа үндэһэ һууринь, ниитын баялигай, ажалшадай материальна ажана һайн байдалай ба культурын таһалгаряагүй ургалтын условинь болоно. Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр манай ороной арад ажахын ба культурна байгуулалтын бүхы һалбаринуудта социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ шэнэ шэнэ гайхамшагта амжалтануудые түйлана.

I.

СССР-эй ниитын баялигай, хүсэ шадалай ба арадай ажана һайн байдалай ургалтада гүрэнэй социалистическэ зөөри шиидхэхы удхашанаргай. Тэрэ хадаа социалистическэ зөөриин эгээн хүгжэнги формо, экономическа хүсэд тогтониһон харилсаануудые харуулагша. Мүн, тэрэ хадаа бүхы советскэ экономикын, тэрэ тоодо хүдөө ажахын хүгжэлтые тодорхойлдог юм. Гүрэнэй предприятинуудтахи үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүд ба бүхы продукцинь ниитэ арадай зөөри байһаниинь мэдээжэ. Колхозуудтахи үйлэдбэриин гол шухала хэрэгсэлнүүд — газар ба машинанууд гүрэнэй зөөри, тиихэдэ колхозно үйлэдбэриин продукци групповой зөөри мүн. Гадна, хэтэдээ эдлэхыень колхозуудта үгтэһэн газарые худалдаха, худалдан абаха, арендэ үгэхэ эрхэгүйшье һаа, бодото дээрээ колхозууд өөһэдынгөө зөөри мэтээр эдлэдэг байна.

Ажахын социалистическэ системэ, город ба деревнидэхи ниитын социалистическэ зөөри хадаа үмсын зөөри ба капитал шэнги хүнүүдые илган һалгаадаг бэшэ, харин бүхы советскэ арадые, СССР-тэ ажаһуудаг бүхы нацануудай ажалшадые единэ, ахадүүгэй эбтэй эетэй бүлэ болгон нэгэдүүлдэг байна. Советскэ обществые бүридүүлдэг хүдэлмэришэд, таряашад ба интеллигенци хани харилсаатай ажаһуунa ба хүдэлмэрилнэ, хамтадаа коммунизм байгуулна. Энэ хани харилсаанай ба нэгэ уг зорилготой байһанай үндэһэ һуури дээрэ обществын морально-политическэ нэгэдэл, арадуудай хани барисаан, советскэ патриотизм мэтын хүгжэлтын хүсэнүүд манай орон дотор дэлгэрэнхэй.

И. В. Сталинай зааһанай ёһоор, социализмын үедэ үйлэдбэридэхи харилсаанууд үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй хэмжээтэй гүйсэд тааруу байдаг, юундэб гэхэдэ, үйлэдбэриин процессэй ниитын шэнжэтэй байдаг ушар хадаа үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдэй ниитын зөөри болоһон ябадалаар батадхагдадаг байна. Иимэ дээрэһээ социалистическэ үйлэдбэрилгэ болбол үлүү гараса үйлэдбэрилгын кризисүүдые, хүдэлмэригүйдэлгые, үргэн ниитын үтырэлгые мэдэдэггүй. СССР дотор үйлэдбэрилгын хүсэнүүд түргэн темпээр хүгжэдэг, юундэб гэхэдэ, тус хүсэнүүдтэ тааруу үйлэдбэридэхи харилсаанууд тиимэ түргөөр хүгжэхэ дүүрэн арга олгоно.

Ниитын социалистическэ зөөри хадаа СССР-эй бүхы арадай ажахые түсэбэй ёһоор эрхилхэ, советскэ экономикые хэлбэришэгүйгөөр хүгжөөхэ экономическа үндэһэ һуури болодог. Капиталистическэ общество дотор үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдэй үмсын зөөри байһан ябадал хадаа өөһэд хоорондоо экономическа талаараа холбоотой байһан ажахын организмын зарим хубиие һалгаан таһалдаг, ороной экономикые түсэбэй ёһоор хүгжөөхэ аргагүй болгодог байна. Ажахын социалистическэ системын условинуудта үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые хамтадхалга хадаа нэгэдэмэл түсэбөөр хүтэлбэрилхые зайлашагүйгөөр эринэ. Арадай ажахын жэгдээр, пропорциональнаар хүгжэлгын хуули ёһон хадаа арадай ажахын бүхы һалбаринуудай хүгжэлтые зүбөөр түсэблэхэ, үргэдхэгдэһэн социалистическэ шэнэдхэн үйлэдбэрилгые ехэ түргөөр ябуулха арга боломжые советскэ гүрэндэ олгоно.

1929 онһоо 1951 он хүрэтэрхи үе соо СССР-тэхи промышленна үйлэдбэрилгын хэмжээ 13 дахин шахуу ехэ болоо. Хэрбээ манай промышленностиин хүгжэлтые хоёр табанжэл тухай һаатуулһан дайнай болоогүй һаа, манай социалистическэ шэнэдхэн үйлэдбэрилгын темпнүүд үшөө ехэ болохо байгаа бшуу.

Дайнай хойто тээхи жэлнүүдэй туршада манай ороной промышленность ба хүдөө ажахы улам түргэнөөр хүгжөө. Советскэ гүрэн экономико болон культурын бүхы һалбаринуудай хэлбэришэгүй дэбжэлтые хангана, үргэн ниитэ арадай ажана байдалые сусашагүйгөөр һайжаруулна. 1952 ондо СССР-эй бүхы промышленностиин валовой продукцинь 1940 оной продукциһаа 2,3 дахин үлүү ехэ болоһон байгаа.

Социалистическэ хүдөө ажахышье дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ ехэхэн амжалтануудые түйлаа. Орооһото культурануудай, хлопогой, сахарна свёклын ба бусад техническэ культурануудай валовой суглуулга нилээд ехэ болоо. Хүдөө ажахын үйлэдбэриин культура дээшэлээ, колхозуудай ниитын ажахы бэхижээ. МТС-үүдэй тоо олошоржо, колхозно үйлэдбэридэ шиидхэхы үүргэ дүүргэдэг болоо.

Үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые социалистическэ зөөри болгоһон ябадал хадаа ниитынгээ баялигые улам ехээр арьбадхаха, ажабайдалаа таһалгаряагүйгөөр һайжаруулха арга боломжо советскэ арадта олгоно. Ороной экономическа хүгжэлтын ниитэ показатель болохо национальна доход хадаа ниитэ социалистическэ зөөриин ургалтые, тэрэнэй үндэһэ һуури дээрэ советскэ хүнүүдэй ажабайдалай хэмжээнэй дээшэлүүлэгдэжэ байһаниие эли тодоор харуулна. Капиталистическэ оронуудта национальна доходой дылэнхи хубииень мүлжэгшэд үбэршэлдэг байна. Советскэ гүрэн дотор национальна доход сүм арадта хамаададаг. Манай гүрэнэй национальна доходой дүрбэнэй гурбан хубинь гражданинуудай хубиин материальна ба культурна эрилтэнүүдые хангалгада гаргашалагдадаг, үлдэгшэ хубинь социалистическэ үйлэдбэриие үргэдхэхын тулада, ниитэ гүрэнэй ба ниитын бусад эрилтэнүүдые хангахын тулада гүрэнэй, колхозуудай ба кооперативна организацинуудай мэдэлдэ үлэдэг байна. 1952 ондо СССР-эй национальна доход сасуулагдаһан сэнгээр дайнай урда тээхи хэмжээнһээ хоёр дахин үлүү гараа.

Национальна доходой ургалта хадаа ажахын социалистическэ системын бүри ехээр бэхижэжэ, ниитын баялигай арьбадажа байһанай эли тодо гэршэ мүн.

II.

Ниитын социалистическэ зөөриин ургалта хадаа гансашье шэнэ фабрика ба заводуудые, түмэр зам ба электростанцинуудые бодхоолго, колхозуудай ниитын ажахые бэхижүүлгэ бэшэ юм. Энэ хадаа тэр байрын фондые ехэ болголго, һургуули ба университет, культурын байшан ба клуб, библиотекэ ба кино, больница гэхэ мэтэнүүдые олошоруулга болоно. Энэ хадаа мүн тэрэшэлэн гражданинуудай хубиин эрилтэнүүдые хангахын тулада продуктнууд ба үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдые ехээр үйлэдбэрилгэ болоно.

Капиталистическэ общество дотор үйлэдбэриин хүгжэлтэ хадаа мүнөө сагай капитализмын гол экономическа хуули ёһоной эрилтэнүүдтэ мэдэгдэдэг, ороной экономикын нормальна бэшээр хүгжэлгэдэ, империалистнуудта түйлай ехэ олзо үгэдэг сэрэгэй промышленностиие ехэдхэлгэдэ хүргэдэг. Энэнь үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ ябадал хаһадаг, хэдэн миллион ажалшадые улам ехээр үгырүүлдэг байна.

Социалистическэ обществын условидо тад ондоо байдаг. Эндэ үйлэдбэринь социализмын гол экономическа хуули ёһоной эрилтэнүүдтэ мэдэгдэдэг, бүхы обществынгоо саг үргэлжэ ургажа байгаа материальна ба культурна эрилтэнүүдые эгээн ехээр хангалгада зорюулагдадаг. Үйлэдбэриие таһалгаряагүйгөөр хүгжөөлгэ ба наринжуулан һайжаруулга тус зорилгые бэелүүлхэ гол шухала арга нүхэсэл мүн.

Ороноо социалистическээр индустриализацилха политикые бэелүүлхэ зуураа, Коммунистическэ парти болбол тэрэ үедэ энэ хэрэгые таһалдуулха һэдэлгэтэйгээр мүнгэн зөөриие хүндэ промышленностьһаа хүнгэн промышленность худар шэлжүүлэн зорюулха эрилтэ табиһан троцкистнуудые, баруунай капитулянтнууд болон бусад урбагшадые бута сохиһон байна. Эдэ дурадхалнуудые абаха гээшэ манай орониие хосоролгодо хүргэхэ, олон тоото дайсадай урда советскэ гүрэниие зэбсэггүй байлгаха гэһэн удхатай байгаа. Мүнөө үедэ СССР дотор үйлэдбэриин зэбсэг хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэ 28 жэл урда тээхиһээ 55 дахин ехэ болгогдонхой.

Библиотекэнүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулхын түлөө

Хүдэлмэриин үдэрые нигтаруулха тухай правительствын тогтоол хадаа культурна болон политическэ хэмжээ, мүн мэргэжэлээ дээшэлүүлхэдэнь бүхы советскэ хүнүүдтэ хэмжээргүй ехэ арга боломжо олгоно.

Энээнтэй хамта, ажалшадай культурна эрилтые шадаал һаа һайнаар хангаха гэһэн зорилго библиотекэнүүдэй үмэнэ табигдана. Эдэ бүгэдые хараадаа абажа, А. М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ Улан-Удэ городой уншалгадые номоор һайса хангахын тула хэдэ хэдэн тусхай хэмжээ ябуулгануудые хараалһан байна.

Библиотекын уншагшадай тоо жэл бүри эрэхэ бүри нэмэнэ. Уншалгын залда ерэгшэдэй тоо мүн лэ олошорно. Хэрбээ библиотекэдэ июль һарада 5311 уншагшад тоологдожо байгаа һаа, мүнөө 6564 болоо.

Уншагшадай тоое бүри олошоруулха зорилгоор библиотекэ номуудай выставкэ, литературна вечер, уншагшадай конференци эмхидхэнэ, элидхэл, лекци уншалга мэтын элдэб хэмжээ-ябуулгануудые олониитын хабаадалгатайгаар үнгэргэнэ. Гансахан сентябрь һарада библиотекэдэ литературна выставкэ эмхидхэгдээ. Мүн энэ үе соо литературна 2 вечер үнгэргэгдэжэ, хоёр лекци уншагдаа. Библиотекэ уранзохёолшодой Союзтай хамта С. Метелицын «Булжамуур» гэжэ шэнэ пьесэ зүбшэн хэлсэлгэ эмхидхээ. Л. Н. Толстойн түрэһөөр 125 жэлэй ойдо зорюулагдажа, һонирхолтой вечер үнгэргэгдэһэн байна. Тэрэ вечертэ библиотекын 200-гаад уншагшад хабаадалсаа. Октябрь һарада Жамсо Тумунов «Нойрһоо һэриһэн тала» гэжэ романаар уншагшадай конференци болохоор хараалагдана. Конференцидэ тус номой автор өөрөө байлсаха юм.

Октябрь һараһаа эхилжэ, библиотекэдэ недели бүри литературна уншалга эмхидхэгдэдэг болоо. Тэрэ уншалга хадаа Бурят-Монголой болон советскэ уранзохёолшодой, арадай демократиин оронуудай болон капиталистическэ орон улсын саанахи оронуудай прогрессивнэ уранзохёолшодой номуудые шудалха гэһэн зорилготой юм. Мүн энэ һарада литературно-рецензентскэ кружок хүдэлмэрилжэ эхилхэнь. Кружогто хабаадагшад советскэ болон Бурят-Монголой уранзохёолшодой творчествые шудалха байна.

Манай ороной ажабайдалда болоһон бүхы шухала событинуудые библиотекэ саг соонь тэмдэглэдэг юм. «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэһэн И. В. Сталинай номоор, партиин XIX съездын материалаар ба табадахи табанжэлэй түсэбөөр библиотекэдэ саг үргэлжын выставкэ эмхидхэгдэнхэй. Тэрэшэлэн эндэ һүүлэй һониннуудай витринэ бии болонхой.

СССР-эй Верховно Соведэй 5-дахи сессиин материалнуудай, мүн СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолой хэблэлдэ гаран сасуу «Советскэ ороной агууехэ зорилгонууд» гэһэн гаршагтай, номой ехэ выставкэ эмхидхээбди.

Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ республикын методическа центр туладаа хүдөөгэй библиотекэнүүдтэ ехэ туһаламжа узүүлнэ. Библиотекэ городской болон хүдөөгэй библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда методическа зүблөө болон семинар үнгэргэдэг, библиотекарьнуудай мэргэжэлые дээшэлүүлхын тула курсануудые эмхидхэдэг ба библиографическа болон методическа материалнуудые эльгээдэг байна. Жэшээлхэдэ, энэ жэл аймагай библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй һарын, хүдөөгэй библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй һара хахадай курса эмхидхэгдэ. Тэрэшэлэн библиотекэ облпрофсоведтэй хамта профсоюзна библиотекэнүүдые даагшадай һарын семинар үнгэргөө.

Бичурын, Тарбагатайн ба Мухаршэбэрэй аймагуудай библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй кустовой зүблөөн сентябриин эхеэр Мухаршэбэртэ болоо. «Партиин XIX съездын материалнуудые пропагандалга», «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд», «Колхозно бүлэ бүхэндэ ном тараалга» гэхэ мэтэ асуудалнууд зүблөөндэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Библиотекэ СССР-эй Верховно Соведэй 5-дахи сессиин материалнууд болон КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолнуудай удхашанарые үргэн ниитэ ажалшадта ойлгуулха тухай методическа бэшэг зохёогоод, хүдөөгэй библиотекэнүүдтэ эльгээхээ байна. Библиотекымнай хүдэлмэрилэгшэ бүхэндэ 3—4 аймаг даалгагданхай байдаг. Тэдэнэр тэдэ аймагуудайнгаа библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ зохихо заабари үгэжэ бэшэг бэшэдэг, һуури дээрэнь практическа туһаламжа үгэхэ зорилгоор хүдөө нютагуудта гарадаг юм. Иимэ туһаламжа муу бэшэ үрэ үгэнэ. Аймагай болон хүдөөгэй зарим библиотекэнүүдэй хүдэлмэринь нилээд һайжараа. Тиимэ библиотекэнүүдэй тоодо Прибайкальска, Торэйн, Сэлэнгын аймагуудай библиотекэнүүд, Ехэ-Куналейн, Посольско болон бусад хүдөөгэй библиотекэнүүд оролсоно.

Гэхэ зуура, аймагуудтахи библиотекэнүүдэй хүдэлмэри бүхы дээрээ үшөөл хангалтагүй байһаар. Энээнэй түлөө республиканска библиотекэ мүн лэ зэмэтэй байна. Юуб гэхэдэ, зарим аймагуудта манай библиотекын нэгэшье хүн ошоогүй байха юм.

Хүдөөгэй болон аймагуудай, тэрэшэлэн городской библиотекэнүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулхын түлөө тэдэнэртэ зохихо туһаламжа узүүлхэ гээшэ манай библиотекын хүдэлмэрилэгшэдэй нэрэ хүндын хэрэг мүн.

Д. Жарков, Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын директорэй орлогшо.

Гүрэндөө загаһа элбэг ехээр үгэнэ

Ажалшадай ажана байдалые улам һайжаруулха тухай парти ба правительствын анхаралда харюу болгон Байгалай загаһашад социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, ажалай үндэр амжалтануудые туйлажа байна.

Усть-Баргажанай загаһанай комбинадай коллектив (директорынь нүхэр Лисицкий) энэ жэлэй гурбадахи кварталай даалгабари загаһа барилгаар 234 процент дүүргээ. Эндэ загаһа барилгын бригаданууд илангаяа бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Сентябрь һарын дүнгүүдэй ёһоор тус бригаданууд хамта дээрээ загаһа бариха һарынгаа даалгабари 270 процент дүүргэһэн байха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Усть-Баргажанай комбинадай ашаалан эльгээхээр бэлдэһэн загаһан.

Ф. Сорокиной фото.

Түрүү электрохюрөөшэнэй ажал

«К—5» маркын электрохюрөөгэй моторист Иван Костромин Хандагатайн леспромхозой эрхим стахановецуудай нэгэн юм. Нүхэр Костромин «Ташеланка» гэжэ модо бэлэдхэлэй пунктда хэдэн жэлэй турша соо хүдэлмэрилхэ зуураа, стахановска ажалай жэшээ харуулна. Нүхэр Костромин үнгэрһэн август һара соо 1260 кубометр модо бэлэдхэхэ гэһэн социалистическэ уялга абаад, стахановска вахтада жаргаа һэн. Шэн зоригтойгоор ажаллаһанай, механизмынгаа хүсые гүйсэд хэрэглэһэнэй ашаар абаһан уялгаяа болзор соонь үлүүлэн дүүргэжэ, нүхэр Костромин 2380 кубометр һайн шанартай модо бэлэдхэһэн байна.

Мүнөө республикын ой модоной промышленностиин предприятинуудай коллективүүдэй дунда Октябрьска революциин 36 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Энэ мүрысөөндэ нүхэр Костромин эдэбхитэйгээр хабаадалсан, үдэр бүриингөө нормые 180 процентһээ доошо бэшээр дүүргэнэ.

Нүхэр Костромин 1939 онһоо эхилэн модо бэлэдхэлдэ хүдэлмэрилнэ. Үнгэрһэн энэ үе соо тэрэ хадаа модоной гэшүүһэнүүдые сэбэрлэгшэһээ эхилэн, солото электрохюрөөшэн хүрэтэрөө ургаа.

Нүхэр Костроминай хүдэлмэриин дүй дүршэлые электрохюрөөшэн бүхэн халан абажа шадаха байна. Тиихын тулада модо унагааха аргые, тэрэнэй хайшаа унаха шэгые һайнаар мэдэхэ, электрохюрөөгөө хододоо заһамал һайн байлгаха хэрэгтэй. Электрохюрөөгөө гүйсэд шудалһан хүн ямаршье бүдүүн модонуудые тайрахаар хюрөөгөө тааруулаад, хюрөөдэлгын процессто ядалангүйгөөр һурадаг байна.

Зарим электрохюрөөшэд модые унагаахынгаа урда тэрээндэ сабшалаа гаргажа ехэ сагаа гээдэг. Тиихэдэ, нүхэр Костромин энэ сабшалаае ондоо методээр хэдэг. 18-һаа 30 хүрэтэр сантиметр бүдүүнтэй модондо хюрөөгөөрөө хюрөөдэжэ, сабшалаа гаргадаг. Тэрэнь хюрөөгэй хабшагдахые болюулдаг байна.

Хюрөөгэй хабшагдахагүйн тулада Костроминай туһалагшань ута модо барижа модоной унаха тээшэ тулга хэжэ, унагаадаг байна. Стахановец нүхэр Костромин иигэжэ хүдэлмэрилхэ зуураа, горьтой саг алмажа, ажалайнгаа бүтээсые ехээр дээшэлүүлнэ.

Ажалай үндэр бүтээсэ туйлахын тулада иигээд хүдэлмэрилхэһээ гадна, үшөө хэды юумэ мэдэхэ шухала. Электрохюрөөдэ техническэ һайн харууһа хээд, элэһэн эбдэрһэн частьнуудыень саг соонь заһабарилха хэрэгтэй. Нүхэр Костромин хүдэлмэринингөө һүүлээр хюрөөгөө гэртээ абаашажа моторыень сэбэрлэдэг, хюрөөгэйнгөө гэнжые татажа сэхэлдэг, бүхыдэнь тоһододог байха юм.

Модо бэлэдхэлэй намар-үбэлэй сезоной түсэбые саг болзор соонь дүүргэн, Эхэ орондоо модо элбэгээр үгэхэ зорилго ажалай бүтээсэһээ бүхыдөө дулдыдаха байна. Тиимэһээ Хандагатайн леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд электрохюрөөшэдэйнгөө дунда нүхэр Костроминой дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой.

В. Тарабаев.

Сатирын булан

„Морин үгы гэнэб"...

Нэгэ үглөөгүүр почтальон Рыгдэн Цырендоржиевай пеэшэнэй хоолойһоо колхоз соогоо («Путь Сталина» колхоз. Хори) эгээ урид утаан бааяба. «Одоошье мүнөө дүрбэн хүлтые абажа һалахалби» гэжэ бодоһоор мүнөөхи почтальон бригадир Бадмаевай руу ошобо. Бригадир хүнижэлһөө һаб һаяхан хобхороод, ехэ ехээр һуняажа, тэниижэ, бэеынгээ шалаае, хүзүүнэй хүшөөе гаргажа байна.

—Одоошье нэгэ дүрбэн хүлгые үгэхэ болоот. Хүн зон байлгахаяа болёод байна. Тэдэнэй эрилтэ тон зүб. Үгөөгүйдэтнай арга һалаа.

— Үсэгэлдэр хэлээ һэм, уржадэр хэлээ һэм, мүнөө дахин хэлэнэб: хүдэлмэриин энэ халуун үедэ почто зөөжэ байха морин үгы!

— Хүн зонойнгоо талые хараха хэрэгтэй! Танай хэлээшэ тон буруу!

—Буруушье байг, хашарагшье байг намда хамаагүй. Морин үгы гэнэб!

Бригадирташье хэлэ, газарташье хэлэ адли байхадань, сухалаа хүрэһэн почтальон эгээ «ехэ толгойдо»—колхозой түрүүлэгшэ Гасарановта сэхэ гүйжэ ошобо. «Ехэ толгойшье» почтальоной гомодолые урагша абажа үгэбэгүй. Урмаа хухаржа, уруу дуруу болоһон почтальон нэгэ хоёр гэшхэлһээр гэр тээшээ ошожо ябатараа гэнтэ иигэжэ һанаба: «Оо! Партийна организациин секретарь гэжэ бии хамнай. Колхозниг, уд газетэ уншаха аргагүйдөөд байна гэжэ дуулаа һаа намайе мэнэ гэһээр моритой болгохол!»

Тиигээд парторганизациин секретарь Бадмаевада яаруу түргэн ошобо. Теэд тэрэнь почтальоной гомодолые баһал урагша абажа үгэбэгүй. Гайхахын ехээр гайхаһан Цыдендоржиев сэгээн сагаан үдэр дунда шулуун бахана мүргэжэрхиһэндэл досоогоо харанхалшоод, гэртээ бусаа һэн.

Почтальон бүхыдөө табан хоногто мори гүйгаад, зургаадахи үдэртөө арай гэжэ почтоёо асарба.

Тус колхоз аймцентрһээ хорёод шахуу модоной газарта юм. Теэд городһоо үдэр соогоо аймцентртэ ерэһэн почто дурсагдаһан колхоздо 5—6 хоножо хүрэдэг. Саашаа гүүртэ, полевой стан хүрэтэрөө бүри удаардаг.

Теэд колхозой хүтэлбэрилэгшэд энээниие мэдэжэ байбашье. оройдоо хэрэгсээнэгүй. Эгээ иимэһээ почтальоноо саг үргэлжын морёор хангаха тухай мүнөөдөө зүүдэлнэшьегүй.

Ц. Дандаров.

„Өөһэдөө гэмтэйт. Дэбтэрээ танда үгэхэгүйб"...

Улан-Удэ городой оёдолой № 9 мастерскойе даагша Зинаида Яковлевна Баудер гомодолой ба дурадхалнуудай дэбтэрые бүхэ гэгшээр баряад байдаг...

Зинаида Яковлевнагай «оролдолгын» ашаар, тэрэ дэбтэрынь шүүмжэлхээр хүнүүдэй гарта оросогүй юм.

Тэрэнэй нэгэ хуудаһандань:

«Платье һайнаар эсхэжэ бэлдэһэнэйнь түлөө эсхэлгэшэ Горбуновада үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэб. Нүхэр Горбуновагай зулгы зохидоор хандадагыень тэмдэглэхэ хүсэлэн түрэнэ. Захил хэхээ ерэгшэдтэ хододоо анхаралтайгаар хандадаг, хайшан гээд һайнаар оёхые заажа үгэдэг байна. Нүхэр Горбуновада үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэб. **Рогачевская»** гэжэ бэшээтэй байба.

Үшөө нэгэ хуудаһан дээрэ: «Платье һайнаар эсхэжэ бэлдэһэнэйнь түлөө эсхэлгэшэ Горбуновада үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэб» гэһэн байна. Мүн иимэ тэмдэглэлнүүд нэгэн янзын почеркоор оло дахин бэшэгдэнхэй байгаа.

Теэд тус мастерскойнхид ямараар ажалладаг бэ? гэжэ захилга хэгшэдһээ асуубал, халтад гэхэдээ муушалһан харюу абаха байхат.

А. Горшкова найман зүйдэлтэй платье оюулха захилга хэһэн юм. Платиингаа буруугаар эсхэгдэжэ, уйтанаар оёгдоһон байхадань, А. Горшкова абахаяа арсаба.

—Уйтадаа һаань, энээниетнай халаад үгэе гээд;—эсхэлгэшэ Чиркова сумка сооһоо бүдэй үрьтэһэ гаргаба.

— Тиихэ болихоёо өөрэйтнай мэдэхэ хэрэг, зүгөөр лэ гомодол бэшэдэг дэбтэрээ намда үгэгты, — гэжэ захилай эзэн мэдүүлбэ.

— Минии эсхэлгэшэд тушаа гомодол мэдүүлхэ ямар эрхэтэй хүмнии? Би тиигүүлхэгүйб! —гээд дарга Баудер гаһирба.

— Энэтнай гансал мүнөө болоһон ушар бэшэл. Дьяковагай платье баһа гутаагаа бэшэ аалта? —гэбэ.

— Өөһэдөө гэмтэйт. Дэбтэрээ тайда үгэхэгүйб, — гээд бугзаһан байна.

Нэгэтэ тушаан боложо, Зинаида Яковлевнагай талаар ошоһон үеэр, шүүмжэлэлтэй хоёр тэмдэглэл тэрэ дэбтэртэнь бии болошоһон байгаа.

Энээн тухай мэдэмсээрээ, хатуу гарта Баудер хараал шэрээл табижа, арга оно бэдэрбэ... Баясхалан хүргэһэн тэмдэглэлнүүдшье тэрэ үдэртөө бэшэгдэжэ захалаа. Теэд, билдагуушалһан үгэнүүдые хэнэйшье бэшэһэниинь мэдэгдэнэгүй. Зүгөөр лэ, энэ мастерскойдо захилга хэһэн олохон хүнүүдэй тад ондоо һанамжатай байһаниинь лабтай.

Мастерскойн бүхы хүдэлмэрилэгшэд ёһотой һайнаар ажаллажа, һанааһаа абтана бэшэ, харин үнэн дээрээ бэшэгдэһэн һайшаалда хүртэхыень хүсэгдэнэ.

П. Огнецветов.

Энэ үе соо хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ мүн лэ ургаа. Энэ үйлэдбэрилгэ 12 дахин тухайтай ехэ болгогдоһон байна. Хүндэ промышленностиие хүгжөөһэндэ адли темпээр хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиие хүгжөөхэ арга манайда байгаагүй. Мүнөө хүндэ промышленностиин амжалтын ашаар арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгын эрид ехэ дэбжэлтэ эмхидхэхэ бүхы условинууд байгуулагданхай.

Тус зорилго бэелүүлгэдэ энэ оной августын эхеэр болоһон СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессиин шиидхэбэринүүд угаа ехэ удхашанартай. Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро ябажа, бүхы арадай ажахые богонихон хугасаа соо саашадань хүгжөөхэ, ниитын зөөри арьбадхаха, ажалшадай ажабайдалай хэмжээе эрид дээшэлүүлхэ гэһэн манай бүхы арадай дура хүсэл Верховно Соведэй шиидхэбэринүүд соо, тус сесси дээрэ ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ соо эли тодоор харагдана.

Ажалшадай ажана байдалые һайжаруулхын тулада хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин хүгжэлые бүхы хэмжээгээр түргэдхэхэ, хүдөө ажахые бүри хүсэтэйгөөр дэбжүүлхэ тухай анхарал оролдолго гээшэ парти, правительствын хойшолуулагдашагүй шухала зорилго болоно. Эдеэ хоолой ба промышленна тозарнуудаар—мяха болон мяханай продуктнуудаар, загаһа болон загаһанай продуктнуудаар, тоһоор, сахараар, кондитерска зүйлнүүдээр, бүдөөр, хубсаһаар, гуталаар, амһартаар, мебелеэр болон культурно-ажаһуудалай ба гэрэй хэрэгсэлэй бусад зүйлнүүдээр хүн зоной хангагдасые хоёр—гурбан жэлэй турша соо эрид ехээр дээшэлүүлхэ аргатайшьебди, дээшэлүүлхэ ёһотойшьебди.

Ниитын социалистическэ зөөриие арьбадхалга хадаа гэр байрын барилгада, культура ба наукын хүгжэлтэдэ, элүүрые хамгаалгада мүнгэн зөөри һомололгые жэл бүри ехэ болгохо, ажалшадай ажабайдалые улам һайжаруулха арга боломжо советскэ гүрэндэ олгоно.

Гансахан дайнай хойто тээхи үе соо городуудта ба хүдэлмэришэнэй тосхонуудта 155 миллион квадратна метрһээ дээшэ талмайтай байрын гэрнүүдэй баригдаһаниинь мэдээжэ. Хүдөө нютагуудта 3,8 гаран миллион байрын гэрнүүд баригдаа. 1953 ондо гэр байрын барилгада орохо гүрэнэй капиталовложенинүүд нёдондо жэлэйхидэ орходоо 25 процент гэхэ гү, али энэ зорилгодо 1940 ондо гаргашалһан мүнгэн зөөритэй сасуулбал, дүрбэ дахин шахуу ехэ болоһон байна.

Һургуулинуудые бариха түсэбүүд үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 30 процент, үхибүүдэй садууд ба яслинуудай — 40 процент, больницануудай—54 процент ехэ болгогдонхой.

Советскэ гүрэн арадай гэгээрэлэй хэрэгтэ онсо ехэ анхарал хандуулдаг. Энэ жэлдэ һурагшадай ниитэ тоо 57 миллионһоо үлүү гараа, тэрэ тоодо 3 миллионһоо дээшэ хүнүүд вузууд ба техникумүүдтэ һуража байна. Коммунистическэ парти, Советскэ правительство болбол манай орон дотор социалистическэ культура ба наукын таһалгаряагүй хүгжэхын тула, социалистическэ Эхэ орондоо үнэн сэхэ байха үзэлөөр советскэ хүнүүдые хүмүүжүүлхын тула, тэдэниие социалистическэ зөөри бэхижүүлхэ ба арьбадхаха тушаа улам ехээр оролдодог болгохын тула бүхы юумые хэдэг байна.

III.

Табадахи табанжэлэй түсэб тухай КПСС-эй XIX съездын директивэнүүдые бодотоор бэелүүлгэ хадаа коммунизм тээшэ дабшалтын хүсэ ехэтэ алхам болохо байна. Табанжэлэй турша соо промышленна үйлэдбэрилгын хэмжээн, 1950 онтой сасуулбал, 70 процент тухай дээшэлхэ ёһотой. Гэхэ зуура, үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэ 80 процент тухай, харин хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ 65 процент ехэ болохо зэргэтэй. Мүнөө үедэ парти, правительство болбол табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан даалгабариие бэелүүлхээр хэмжээн соо хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ гэһэн хойшолуулагдашагүй зорилго табяа.

Партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленум болбол хүдөө ажахын үмэнэ туйлай ехэ, хойшолуулагдашагүй зорилгонуудые табиһан байна. Хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургасые дээшэлүүлгэ, ниитын малай тоо толгойе саашадань олошоруулхатаяа хамта, тэрэнэй ашаг шэмэ үгэлгые нилээд дээшэлүүлгэ хадаа хүдөө ажахын талаар гол зорилго хэбээрээ саашадаашье үлэхэ байна.

Энэ зорилгые богони болзор соо шиидхэхын тулада, колхозно зөөриие бүри ехээр арьбадхахын тулада бүхы юумэн социалистическэ хүдөө ажахыда бии. Гэбэшье, мүнөө үедэ хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн хүдөө ажахын техническэ талаараа ехээр зэбсэгжэһэнһээ, колхозно байгуулалтада бии байһан арга боломжонуудһаань гээгдэнэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Хүдөө ажахыгаа задагайруулһан үсөөн бэшэ колхозууд, бүхэли районуудшье манайда үшөөл бии байһаар. Малажал мэтын тиимэ шухала һалбаринууд, хартаабха ба овощь үйлэдбэрилгые хүгжөөлгэ гээгдэнэ, оронойнгоо ургажа байгаа эрилтэнүүдые хангана гүй.

Мүнөө манай Коммунистическэ парти болон Советскэ правительство хүдөө ажахын зарим һалбаринуудай гээгдэлые усадхаха талаар хойшолуулагдашагүй хэмжээнүүдые абаад, тэрэнээ бэелүүлжэ байна. Хүдөө ажахые механизацилгын ба электрификацилгын хэрэгые нилээд һайжаруулха талаар, минеральна үтэгжүүлгэнүүдэй үйлэдбэрилгые ехэ болгохо талаар ба колхозуудта агрономическа болон зоотехническэ туһаламжа үзүүлгые сэхэдхэхэ талаар шэнэ хэмжээнүүдые нэмэжэ бэелүүлхын тулада мүнгэн зөөри Гүрэнэй 1953 оной бюджет соо хараалагданхай.

Ойрын хоёр гурбан жэл соо манай орон дотор хүн зондо хэрэгтэй эдеэ хоол, хүнгэн промышленностьдо хэрэгтэй түүхэй эд элбэг дэлбэг болгохо зорилго хүдөө ажахын урда табигданхай.

Энээнтэй хамта, парти болон правительство хүдөө ажахын гээгдэлтэй һалбаринуудые хүгжөөлгэдэ колхозууд болон колхознигуудай урма хэшээлые дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые абана. Жэшээнь, хүдөө ажахын налог тухай, гүрэндэ малажалай продуктнуудые колхознигууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай ажахынуудай уялгата ёһоор тушааха нормонуудые доошолуулха тухай хуулинууд хадаа колхозно үйлэдбэрилгые саашадань бүхэжүүлхэ, колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлхэ, колхознигуудай олзо доход ехэ болгохо ябадалда зорюулагданхай.

Советскэ хүнүүдэй һүр жабхалантай эршэ хүсые, социалистическэ зөөриие арьбадхаха ба аршалан хамгаалха тухай тэдэнэй анхарал оролдолгые, Эхэ оронойнгоо алдар солын түлөө, тэдэнэй шэн габьяата ажалые социалистическэ байгуулалтын практика бүхы дэлхэйдэ харуулна.

Социализм ажал хоёр бэе бэеһээ таһаршагүй холбоотой. Социализмын принцип иимэ гэбэл: «Хүн бүхэнһөө шадабариинь зэргээр, хүн бүхэндэ хэһэн ажалайнь зэргээр». Мүнөө социалистическэ мүрысөөн бүгэдэ ниитын шэнжэтэй болоо, коммунистическэ байгуулалтын гол арга метод болоо. Коммунизм тээшэ манай Эхэ ороной дабшалтые түргэдхэдэг үлэмжэ ехэ үрэ дүнгүүдые туйлаха арга олгодог, ажалые хүнгэдхэхэ шэнэ формонууд, хүдэлмэриин арга методүүд промышленность ба хүдөө ажахыда, транспорт ба бусад һалбаринуудта үдэр бүри һалбаран бии болоно.

Мүнөө социалистическэ мүрысөөндэ гол шухалань юуб гэхэдэ, хүдэлмэриин бүхы участогуудта тоггоогдомол номенклатурын ба ассортиментын ёһоор гүрэнэй түсэбые гүйсэд дүүргэхэ ябадал хангахын тулада продукциин шанарые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхын ба өөрынь үные доошолуулхын, түүхэй эд ба материалнуудые алмахын түлөө, промышленность ба хүдөө ажахын резервнүүдые зүбөөр ашаглахын түлөө, шэнэ техникэ ба түрүү технологиие нэбтэрүүлхын түлөө, ажалай бүтээсэ ба үйлэдбэриин культурые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэхэ ябадал болоно. Ажахын тоосоо бэхижүүлхэ, предприятинуудай үлэмжэ ехэ ашаг олзотой байлгые туйлаха хэрэгтэй.

Мүнөө хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиие хүгжөөлгэдэ, арадай хэрэглэлэй продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ехэ болгохо талаар тэрэнэй урда табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ, продукциин шанарые һайжаруулгада онсо ехэ анхарал хандуулагдаха ёһотой. Продукциие имагта һайн шанартайгаар, газаахи түхэлөөрөө һайн байжа, хэрэглэгшэдэй эрилтые бүрин хангахаар үйлэдбэрилхэ бүхы условинууд манайда бии.

Хүдөө ажахыда үшөө ехэ дэбжэлтэ туйлаха шухала нүхэсэл юуб гэхэдэ, колхозно байгуулалтын индустриально-техническэ база болгохо МТС-үүдэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, бүхы колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар саашадань бэхижүүлхэ, гээгдэнги колхозуудые түрүү колхозуудай хэмжээндэ хүргэхэ, малажал хүгжөөхэ, хартаабха ба овощь үйлэдбэрилхэ талаар бии байгаа гээгдэлые усадхаха хэрэгтэй.

Коммунизмын түлөө тэмсэлдэ үргэн ниитэ ажалшадые жагсааха зуураа, парти хадаа социалистическэ зөөриие хамгаалхын тула эсэшэгүйгөөр оролдоно. Парти болбол ниитын баялигые уригшэдтэ эсэргүүсэн, социалистическэ гүрэнэй үндэһэ һуури таһалдуулха гэжэ һэдэдэг советскэ байгуулалтын бүхы ба али бүхы дайсадта эсэргүүсэн эрид тэмсэхыень ажалшадые урялна. Социалистическэ зөөридэ тэрээнэй бодото эзэн янзаар, гамтайгаар хандаха, ниитын материальна ба мүнгэн зөөри хогшолые бодомжотой һайнаар хэрэглэхэ ябадалда советскэ хүнүүдые парти һургана.

Ниитын зөөриие — гүрэнэй ба кооперативно-колхозно зөөриие хамгаалга хадаа Советскэ гүрэнэй, бүхы советскэ арадай гол шухала зорилгонуудай нэгэн болоно. СССР-эй Конституци болбол советскэ байгуулалтын нангин ба ойроо хүртэшэгүй һууринь болоһон, Эхэ оронойнгоо баялигай ба хүсэ шадалай, бүхы ажалшадай баян дэлгэр ба культурна байдалай үг үндэһэниинь болоһон ниитын социалистическэ зөөриие гамнаха ба бэхижүүлхыень гражданин бүхэниие уялгална.

Ниитын, социалистическэ зөөриие — СССР-эй баялигай ба хүсэ шадалай эхи үндэһые бэхижүүлхэ ба арьбадхаха гээшэ коммунизмын үндэһэ һуурие бэхижүүлхэ, коммунистическэ общество байгуулха гэһэн удхатай.

И. ГЛОТОВ, экономическа наукануудай кандидат.

Германска Демократическа Республикын байгуулагдаһаар 4 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баяраай заседани Берлиндэ болобо

БЕРЛИН, октябриин 6. (ТАСС). Германска Демократическа Республикын байгуулагдаһаар 4 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баяраай заседани мүнөөдэр Берлиндэ болобо.

Германска Демократическа Республикын президент Вильгельм Пик, премьер-министр Отто Гротеволь түрүүтэй правительствын гэшүүд, ГДР-эй Арадай палатын түрүүлэгшэ И. Дикман, демократическа партинуудай ба ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд, наука, искусствын ба литературын элитэ ажал-ябуулагшад, үйлэдбэриин түрүүшүүл заседани дээрэ байлсаа.

Тэрэшэлэн Советскэ Союзһаа Германска Демократическа Республикада байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол В. С. Семенов, Хитадай Арадай Республикаһаа Германска Демократическа Республикада байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Цзи Пын-фэй, арадай демократиин оронуудһаа Германска Демократическа Республикын правительствын дэргэдэ байдаг дипломатическа миссинүүдые толгойлогшод заседани дээрэ байлсаа.

Германска Демократическа Республикын тогтоһоор 4 жэлэй ой тухай элидхэл ГДР-эй премьер-министр Отто Гротеволь хэлэһэн байна.

Олон зонтой митинг Берлиндэ болобо

БЕРЛИН, октябриин 7. (ТАСС). Вильгельм Пикые Германска Демократическа Республикын президентээр дахин һунгаһан тухай мэдээсэлые Берлиндэ хүн зон ехэ дэбжэлтэйгээр угтаа. Маркс — Энгельсын талмай дээрэ митинг болоо, тэрээндэ Берлинэй бүхы районуудһаа 500 шахуу мянган хүн зон хабаадаһан байна. Президент Вильгельм Пикын, Отто Гротеволь түрүүтэй ГДР-эй правительствын гэшүүдэй, демократическа партинууд ба ниитын организацинуудай түлөөлэгшэдэй, дипломатическа корпусой гэшүүдэй трибуна дээрэ гарахада суглаагшад ехэ зоригжолтойгоор угтаһан байна.

СЕПГ-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн ба арадай палатын түрүүлэгшын орлогшо Герман Матерн, Германска Демократическа Республикын премьер-министрын орлогшо ба Германиин христианско-демократическа союзай түрүүлэгшэ Отто Нушке, Германиин либерально-демократическа партиин түлөөлэгшэ Статс-секретарь Петер Концок митинг дээрэ амаршалгын үгэнүүдые хэлээ.

Митингын түгэсхэл дээрэ Германска Демократическа Республикын президент Вильгельм Пик суглааргшадта хандан тобшо үгэ хэлэһэн байна. Тиихэдээ тэрээндэ найдаһан найдабаринн түлөө баясхалан хүргэһэн ба үнэн зүб патриотическа тэмсэлдэ саашанхи амжалтануудые түйлахыень немецкэ арадта хүсэһэн байна.

Германска Демократическа Республикын 4 жэлэй ой тухай берлинскэ демократическа хэблэл бэшэнэ

БЕРЛИН, октябриин 7. (ТАСС). Берлинэй бүхы демократическа хэблэл Германска Демократическа Республикын байгуулагдаһаар 4 жэлэй ой гүйсэһэн үдэрые үргэнөөр тэмдэглэнэ.

«Нейес Дейчланд» газетэ ба бусад олон газетэнүүд түрүүшынгээ хуудаһануудаа дээрэ Германска Демократическа Республикын президент Вильгельм Пикын статья, тэрэшэлэн республикын тогтоогдоһоор 4 жэлэй ойдо зорюулагдажа, октябриин 6-да болоһон баяраай заседани дээрэ премьер-министр Отто Гротеволиин хэлэһэн элидхэлые толилһон байна.

СССР-эй Верховно Соведэй президиумэй түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловай Германска Демократическа Республикын президент Вильгельм Пиктэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленковой Германска Демократическа Республикын премьер-министр Отто Гротевольдо, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр В. М. Молотовой Германска Демократическа Республикын Гадаадын хэрэгүүдэй министр Лотар Больцдо эльгээһэн амаршалгын телеграммануудые газетэнүүд толилһон байна.

Тогтоһонһоо хойшонхи үе соогоо республикын экономическа талаараа хүгжэһэн тухайһ, тусхайлбал, промышленна продукциин хэмжээнэй ургалта тухай ба эд бараанай эрьесын ургалта тухай материалнуудые «Нейес Дейчланд» газетэ тунхаглаһан байна.

Советскэ сэрэгшэдэй Берлиндэхи памятнигуудай дэргэдэ веногууд табигдаба

БЕРЛИН, октябриин 7. (ТАСС). Германска Демократическа Республикын 4 жэлэй ойтой дашарамдуулан Трептов — паркдахи советскэ сэрэгшэдэй памятнигуудай дэргэдэ веногуудые табилга мүнөөдэр Берлиндэ болоо.

Германска Демократическа Республикын президентын нэрэһээ, Германска Демократическа Республикын арадай палатын ба газар нютагай палатын нэрэһээ, демократическа Германиин национальна фронтын национальна соведэй нэрэһээ, Германска Демократическа Республикын правительствын нэрэһээ, СЕПГ-гэй ЦК-гэй ба КПГ-гэй центральна правлениин нэрэһээ веногууд табигдаа.

Тэрэшэлэн, СССР-һээ Германска Демократическа Республикада байдаг посольствын нэрэһээ, Хитадай Арадай Республикын посольствын нэрэһээ ба Германска Демократическа Республикын правительствын дэргэдэхи дипломатическа миссинүүдэй нэрэһээ веногууд табигдаһан байна.

Веногуудые табиха үедэ ГДР-эй арадай палатын түрүүлэгшэ Иоганнес Дикман, премьер-министр Отто Гротеволь түрүүтэй «Германска Демократическа Республикын правительствын гэшүүд, демократическа партинуудай ба ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд байлсаа.

Хитадай арадай түлөөлэгшэдэй нютагай суглаануудые һунгалгын хүндэлэлдэ

ПЕКИН, октябриин 7. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикада засагай нютагай органуудай һунгалтануud ажалай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэргэгдэжэ байна. Мукденэй предприятинуудта һунгалтануудай хүндэлэлдэ үйлэдбэриин мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрнэ гэжэ «Гунженьжибао» газетэ мүнөөдэр мэдээсээ. Мукденэй хүндэ машино-бүтээлгын заводой булад хайлуулагшад мүрысөөндэ ехэ амжалтануудые түйлаа. Тэдэнэр булад хайлуулгын сагые 7 час 10 минутаһаа 5 час 47 минута хүрэтэр хороогоо. Пневматическа инструментнүүдэй заводой коллектив түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэжэ, һунгалтануудые угтажа байна. Энэ заводой зарим бригаданууд сентябрь һарынгаа түсэбые хоёр недели соо дүүргэээ. Фушуньска нүүрһэнэй копинуудай горнягуудай түрүү бригаданууд халаан соогоо тус бүридөө 3 нормо дүүргэнэ.

Шанхайн, Тяньцзинай, Харбинай, Сианиин ба бусад городуудай предприятинуудта һунгалтануудай хүндэлэлдэ ажалай мүрысөөн мүн лэ үргэнөөр дэлгэрнэ. Шанхайдахи Тяньи гэжэ бүд нэхэлгын фабрикын коллектив бүд нэхэн гаргалгаяа нилээд ехээр дээшэлүүлээ. Фабрикын продукциин 99 процентнь нэгэдэхи сортоор гаргагдадаг болоо. Цзянсу провинциин Чанчжоу городой бүд нэхэгшэд һунгалтануудай үдэрнүүлтэ ажалай бүтээсые 20 процентээр дээшэлүүлээ.

Венгридэ сахар үйлэдбэрилгэ ехэ болоно

БУДАПЕШТ, октябриин 7. (ТАСС). Венгридэ сахар үйлэдбэрилгэ энэ жэлдэ 1938 оноймидо орходоо гурба шахуу дахин ехэ болохо байна. Конфетэ үйлэдбэрилгэ дайнай урда тээхи хэмжээнтэй сасуулбал, багсаахада, 6 дахин ехэ болохо юм.

Заводууд шэнэ ургасын сахарна свёкло буйлуулжа эхилээ. Ороной сахарна промышленность гурбадахи кварталайнгаа түсэбые үлүүлэн дүүргээ. Түсэбһөө гадуур 800 вагон сахар үйлэдбэрилэгдөө.

Вильгельм Пик Германска Демократическа Республикын президентээр дахин һунгагдаба

БЕРЛИН, октябриин 7. (ТАСС). Германска Демократическа Республикын арадай палатын ба газар нютагуудай палатын хамтарһан заседани (президентын түлөөлэлгын болзорой гүйсэһэнтэй дашарамдуулан) Берлиндэ мүнөөдэр болоо.

Германска Демократическа Республикын арадай палатын ба газар нютагуудай палатын заседаниие нээхэ зуураа арадай палатын түрүүлэгшэ И. Дикман үгэ хэлэһэн байна.

Германска Демократическа Республикын президентые һунгаха тухай асуудалаар дурадхал оруулхын тулада И. Дикман премьер-министрын орлогшо депутат О. Нушкедэ үгэ үгөө.

Германска Демократическа Республикын ба немецкэ бүхы арадай үмэнэ Вильгельм Пикын элитэ ехэ габьяае онсо тэмдэглэхэ, эб найрамдалай ба Германиин нэгэдэлэй хэрэгэй түлөө немецкэ арадуудай интересүүдэй түлөө тэрэнэй эсэшэ сусашагүй тэмсэдэг байһые хаа-руулха зуураа, О. Нушке хадаа Вильгельм Пикые Германска Демократическа Республикын президентээр дахин һунгаха тухай дурадхал оруулаа.

Вильгельм Пик Германска Демократическа Республикын президентээр нэгэн дуугаар дахин һунгагдаа.

Тэрэнэй һүүлээр заседаниин зал соо орохыень президент Вильгельм Пик уригдаба. Депутадууд ба айлшад замхашагүй удаан альгаташалгаар ба амаршалгын үгэнүүдээр тэрэниие угтаһан байна. Вильгельм Пик тангариг үгөө.

Түрүүлэгшэ И. Дикман Вильгельм Пикые халуунаар амаршалаад, элүүр энхэ һуухыень, Германска Демократическа Республикын ба немецкэ бүхы арадуудай аша туһада ябуулдаг хүдэлмэридөө шэнэ амжалтануудые түйлахыень хүсэһэн байна.

Удаань И. Дикман президент Вильгельм Пиктэ үгэ үгөө.

Литература ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэхитадай хоёрдохи съезд хаагдаба

ПЕКИН, октябриин 7. (ТАСС). Литературын ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэхитадай 2-дохи съезд үсэгэлдэр Пекиндэ хүдэлмэрөө дүүргэбэ.

Съезд хадаа литературын ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй ассоциациин 4 жэл соо хэһэн хүдэлмэриин дүн гаргаһан, ассоциациин Устав батаһан ба хүтэлбэрилхы органуудай шэнэ состав һунгаһан байна. Баталан абаһан шиидхэбэри соогоо съездэ хабаадагшад хадаа тэндэ үгэ хэлэһэн Чжоу Энь-лайн заабариие нэгэн һаналаар һайшааһан, ассоциациин хүдэлмэри ба саашанхи зорилгонууд тухай Чжоу Янай хэһэн элидхэлые баталһан байна. Тэрэшэлэн хитад-советскэ хани барисаанай обществодо литературын ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй ассоциациин коллективнээр орохо тухай шиидхэбэри абтаа.

Съездын түгэсхэл дээрэ КПК-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи пропаганда ба агитациин таһагай начальнигай орлогшо Ху Цяо-му ба уранзохёолшо Мао Дунь гэгшэд үгэ хэлэжэ, марксизм-ленинизмые бүри оролдосотойгоор шудалхыень, Советскэ Союзһаа һургаал абахыень ба Эхэ ороондоо алба хэлгэдэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ хамаг хүсэ шадалаа үгэхыень литература ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдые уряалһан байна.

Эб найрамдалые хамгаалха английска комитедэй мэдүүлгэ

ЛОНДОН, октябриин 7. (ТАСС). Британска Гвианада сэрэгэй корабльнуудые эльгээхэ ябадалые эб найрамдалые хамгаалха английска комитет мэдүүлгэ соогоо буруушааһан байна.

«Англи,—гэжэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ,—Малай ба Кенидэ зэбсэгтэ хүсэнүүдые мүнөө хэрэглэжэ байна. Хэрбээ британска Гвианада шуһа алхаралгын мүнөө болоо һаа тэрэ хадаа английска арадта эшэгүүритэй трагеди болохо байна. Малайда ба Кенидэ зэбсэгтэ хүсэнүүдые хэрэглэлгэ имагтал нютагай хүн зоной байдалые мууддуулһан, экономическа бэрхэшээлнүүдые ехэ болгоһон, гүнзэгы зэбүүрхэлгэ гаргаһан байна».

Английска правительствын ябуулганууд «уласхоорондын байдалые бүри түгшүүритэй болгоно» гэжэ мэдүүлгэ соо онсо тэмдэглэгдэнэ.

ДАТСКА ПАРЛАМЕНТДА

Датска правительствын программна мэдүүлгэ

КОПЕНГАГЕН, октябриин 7. (ТАСС). Даниин нэгэ палататай шэнэ парламентын нэгэдэхи сесси үсэгэлдэр нээгдэбэ. Тэрэ хаада сентябриин 22-то һунгагдаһан байгаа.

Сесси дээрэ правительствын программна мэдүүлгэ премьер-министр Хедтофт хэһэн байна.

Правительствын гадаадын политическэ хараа бодол тухай хэлэхэ зуураа, правительство хадаа уласхоорондын событинуудай хүгжэлтын хойноһоо анхаралтайгаар ажаглаха, эб найрамдалые болон аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ эрмэлзэлгые дэмжэхэ арга боломжонуудые алдахагүй байна гэжэ Хедтофт мэдүүлһэн байна.

Правительство, гэжэ Хедтофт мэдүүлбэ, Корейдэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээ баталалгые баяртайгаар һайшааха зуураа, харша ябуулгануудые болюулга Дальна Востогто амгалан хүгжэлтын зам нээхэ гэжэ найдана.

Тиихэтэй хамта, Хедтофт хадаа Хойто-Атлантическа дайнай блогые дэмжэһэн үгэнүүдые хэлэһэн байна.

Харин гүрэнүүдэй базанууд тухай асуудал тушаа хэлэхэдээ, мүнөөнэй эрхэ байдалда «Данида союзнитуудай агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдые ходоодоо байлгаха» тухай, тайлбарилан хэлэбэл, Хойто-Атлантическа союзда хабаадагшадай, нэн түрүүн Холбоото Штадуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдые байлгаха тухай Данида хэгдэһэн дурадхалые абабал таарамжатай гэжэ Хедтофт мэдүүлээ.

«Даниин экономическа перспективэнүүд,—гэжэ саашань Хедтофт мэдүүлбэ, —тодо бэшэ байна гэжэ правительство мэдэнэ». Тусхайлбал промышленна экспортын хорожо, судна ябуулгаһаа ородог хариин валютануудай зарим хубиие алдажа, хүдөө ажахын хэдэ хэдэн продуктнуудые худалдалгаар бэрхэшээлэй эхилжэ, тэдэнэй сэнгүүдэй унажа байһан тухай Хедтофт зааһан байна.

Юумэ худалдаха рыногээ үргэдхэлгые Дани хадаа үргэлжэлүүлхэ ёһотой гэжэ Хедтофт тэмдэглээ. Тэрэнэй үгын ёһоор, Восток ба Западай хоорондо худалдаа наймаа үргэдхэхэ тухай Дани ехээр һонирходог байна.

США-да коммунистнуудые арестовална

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 7. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын вашингтонско корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, мүрдэлгын федеральна бюрогой агентнууд Огайо ба Нью Джерси штадуудтахи компартиин нютагай организацинуудай 6 хүтэлбэрилэгшэдые арестовалаа гэжэ США-гэй юстициин министр Браунелл соносхоһон байна. Арестовалагшадай тоодо: Огайо штадтахи компартиин организациин секретарь байһан Джозеф Брандт, энэ штадтахи компартиин организациин казначей байһан Кац ба тэрэнэй һамган, Лорендэхи (Огайо штат) компартиин организациин түрүүлэгшэ байһан Люсиль Бетенкур, 1952 ондо Огайо штадай губернаторай тушаалда компартиин кандидат байһан Эльвадор Клауд Гринфильд, компартиин национальна Комитедэй гэшүүн байһан Джозеф Дафер гэгшэд ороно.

Австрийска залуушуулай дунда хүдэлмэригүйшүүл олон болоно

Австрийска хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Австриин промышленна томо центр—Штиридэ һүүлэй 4 жэл соо хүдэлмэригүй эдир залуу хүбүүд, басагадай тоо 10 шахуу дахин нэмэжэ 92 мянга үлүүтэй хүн болоһон байха юм.

(ТАСС).

ООН-эй Генеральна Ассамблейн 8-дахи сесси

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 6. (ТАСС). «Хүүгэдтэ саг үргэлжын туһаламжа үзүүлхэ уласхоорондын онсо фондын ажал-ябуулгые үргэлжэлүүлгэ» тухай асуудал зүбшэн хэлсээд, Генеральна Ассамблейн пленарна заседани октябриин 6-най үглөөгүүр дүүрэһэн байна. Хүүгэдтэ туһаламжа үзүүлхэ уласхоорондын саг зуурын фондые саг … жын болгохо ябадал хараалһа… золюциие Генеральна Асса… нэгэн һаналаар баталан абаа… шадаа энэ фондые «хүүгэдтэ … һаламжа үзүүлхэ фонд» гэжэ … лэхэ тухай Ассамблей тог… байна.

Греко-болгарска харилсаан тушаа

СОФИ, октябриин 7. (ТАСС). Хоёр оронуудай хоорондо дипломатическа харилсаа һэргээхэ тухай дурадхалые Грециин правительстводо болгарска правительствын дурадхаһан дурадхалые ООН-эй Генеральна Секретарь Хаммаршельд гэгшээр дамжуулан Болгариин гадаадын хэрэгүүдэй Министерство эльгээһэн байна. Энээндэ харюусан греческэ правительство тус зорилгые бэелүүлхэ таарамжатай аргануудые олохын тулада хоёр правительствонуудай хоорондо сэхэ хэлсээ хэхые Нэгэдэмэл Нацануудай Организацидахи саг үрг… түлөөлэгшөөрөө дамжуулан … хаһан байна.

Болгариин Арадай Респуб… гадаадын хэрэгүүдэй министр… хадаа Нэгэдэмэл Нацануудай … ганизацинуудай генеральна … тарьта Болгариин Арадай Р… лика Греци хоёрой хоё… дипломатическа харилсаан… һэргээхэ тухай хоёр правител… нуудай хоорондо сэхэ хэлсээ … тухай греческэ правительствы… радхалые болгарска правите… зүбшөөнэ гэжэ мэдээсээ.

Сэрэгэй пленэйхидэй лагерьнуудта американе… провокаци бэлэдхэнэ

ПЕКИН, октябриин 6. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо иигэжэ дамжуулна:

Американска сэрэгэй засагаархид чанкайшистска ба лисынмановска агентнуудтай хамта сэрэгэй пленэйхидэй олоороо «зугадалга» эмхидхэхэ һэдэлгэ гаргана.

Һаяшаг репатрировалагдаһан пленнэ, хитадай арадай һайндуратан Фу Шао-минь иигэжэ хөөрөө. Пусандахи сэрэгэй пленэйхидэй лагерьта байхадаа Тайванһаа ерэһэн нэгэ агентын чанкайшистска бусад 8 алуургшадта заабари үгэжэ байхыень тэрэ дуулаһан байна. Хамсыдаа «УС» үзэгүүд тэмдэгтэй тус агентын тэдэ бандидуудта хэлэһэнэй ёһоор, пленэйхидэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулһанай һүүлээр хэрбээ репатрировалагдахые хүсэгшэдэй, бүхы пленэйхидэй 30—50 процентнь болоо һаань, эдэ агентнууд ябуулга хэхэ ёһотой байгаа. «Таанар, — гэжэ тэрэ агент хэлээ,—дары буһалгаа эмхидхээд, хадхууртай түмэр хүреэнүүдые дабан орожо, ажаглалтын постнуудта добтолго хэхэ ба индийскэ харуулай сэрэгүүдэй пулемёдуудые буляан абаха, һүүлээрнь репатриацилгын талаар нейтральна комиссиин мэдэлдэ байһан районһоо зугадаха ёһотойт. Таанадые американска сэрэгүүд дары угтан абаад, ашаанай машинануудта һуулгажа Муньсань абаашаха».

Репатрировалагдаһан баһа нэгэ пленэйхин иигэжэ мэдүүлһэн … на. Американецууд ба Чан К… болон Ли Сын Манай агентн… хоорондо холбоо байгуулха … гоор индийскэ харуулай сэрэг… хиналта доро байһан район… Нэгэдэмэл Нацануудай «ко… пондентнүүд» ба «оршуулаг… ошохо гэжэ сэрэгэй пленэй… лагерьнуудта эльгээгдэһэн чан… шистска ба лисынмановска … нуудта американска офицерну… лэдэг байгаа.

Сэрэгэй пленэйхидэй лагерь… та элдэб замаар тон олон … зэбсэг эльгээгдэһэн байха юм… рэ хадаа пленэйхидэй оло… «зугадалга» эмхидхэхэ үедэ … нуудаар хэрэглэгдэхэ ёһотой… һан юм. Һаяшаг репатрирова… лаһан Корейн ба Хитадай … пленэйхидэй мэдүүлһэнэй ё… зэбсэг болгон хэрэглэхын тү… лагерьнуудта эльгээгдэһэн зүйл… дэй дунда түмэр үзүүртэй … штогууд, түмэр тулганууд, ш… мууд, дарханай инструмент… жэшээлхэдэ, һухэнүүд, хюрөө… алханууд ба үрэбтэрнүүд … байгаа. Нейтральна гүрэнүү… медицинскэ персоналда октяб… 1-дэ добтолһон добтолго, тэр… һүүлээр гурим эбдэһэн ябадал… нууд гэжэ агентствын мэдээсэл… хэлэгдэнэ, американецуудай … ралтаар агентнуудаар үүдхэгд… ниинь лабтай.

Уласхоорондын шатарай турнир

ЦЮРИХ, октябриин 6. (ТАСС). Уласхоорондын түрүү һуури эзэлхые хүсэгшэдэй шатарай матч-турнирай 20-дохи тур мүнөөдэр Цюрихтэ болоо.

Смыслов сагаанаар наадаха зуураа Болеславскиин хэрэглэһэн хуушанай-индийскэ хамгаалгада эсэргүүсэжэ, бодонуудаараа наадахые эрмэлзэн хомор системэ хэрэглэһэн байха юм. Гэхэ зуура, Болеславский хадаа сагаанаар наадагшын стратегическэ түсэбтэ һайнаар харюусажа, эрхим позицитай болоһон байгаа. Смыслов хадаа хүсэнүүдээ сугларуулха тухай бодожо үзэхэ баатай болоһон байха юм. Тэрэ хадаа өөрынгөө зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлһэн дээрэһээнь, тулалдагшад 17-дохи ябадалдаа тэнсэхэ гэжэ хэлсэһэн байна. Тэдэнэй тэнсүүшэгүүд байдалтай байгаашье һаань, доска дээрэнь олон фигуранууд үшөө үлэһэн байха юм.

Решевский хадаа Эйвэтэй наадахадаа Нимцовичын хамгаалалга хэрэглэн партиингаа эхин дээрэ бүлюу байдалтай болоо. Голландска гроссмейстерэй бэрхэ шададабаритайгаар хамгаалалга хэбэшьень хүбүүеын тэрэ шүүһэн байна. Энэ хүбүү шүүхэ гээшэ бэлэн бэшэ байһан юм. Эйве хадаа ехэ үсэдөөр хамгаалга хээ гэбэшье, Решевский болбол забһарлалгын болохын урда тэрэнээ шүүһэн байна.

Ноёндонь добтолго һайнаар … Тайманов Петросяниие шүүгээ… лер Котов хоёрой парти хойшо… лагдаа. Һүүлшынхинь хоёр … үлүүтэй. Керес Штальберг хо… парти мүн лэ хойшолуулагдажа… рес бэрсынгээ мүр дээрэ үлүү… бүүтэй үлөө. Глигорич Аве… хоёрой парти тэнсүүшэгээр хо… луулагдаһан байна. Бронштейн… ботой наадахадаа партияа хо… луулхын урда тээхэнэ наадаяа … са болгохын тулада хүбүүгээ … жа үгөө. Энэнэйнь хэр зүб б… ниинь саашадаа шэнжэлжэ үз… харагдажа болохо байна.

Хоридохи турай һүүлээр 12,5 … котой болоһон Смыслов түрүү… ябана. 12 очкотой Решевский … нэй удаа ороно.

Үсэгэлдэр наадаяа үргэлжэ… хэдээ Котов Болеславскийда … дээ.

Үглөөдэр 21-дэхи тур болохо… на. Тиихэдэ Котов Смысловтэй, … леславский Керестэй, Штал… Решевскийтэй, Эйве Бронштей… Сабо Глигоричтой, Авербах Т… новтай, Петросян Найдорфтой … даха байна. Геллер наадал… сүлөө үлэбэ.

Редакторай орло…
Д. Л. ЛОБСАНО…

Мүнөөдэр кино театрнуудта

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — **«Побег из неволи»** (11 ба 12 ч. 30 м.), хилын саанахи уранһайханай шэнэ фильм (14, 16, 18, 20, ба 22 ч.), киножурнал **«Новости дня»** № 45.

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — **«Мужество»** (11 ба 13 ч.), **«Тяжелые годы»** (15, 17, 19 ба 21 ч.), хилын саанахи үнгэтэ фильм (23 ч.), киножурнал **«Нау… техника»** № 9.

«ХРОНИКА» кинотеатрта — **«Д…ка с характером»** (11, 13, 15, … 20 ч. 30 м. ба 22 ч. 30 м.), ура…ханай үнгэтэ фильм **«По берегам ср… Волги»** (18 ч. 30 м.).

Серовой нэрэмжэтэ клубта (Бат…ка) — **«Звезда»** (16, 18 ба 20 ч.).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора— 7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10.17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности —4-52, мест. информации и писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00647. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.